

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir polytikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 12.

Plymouth, Pa., d. 19 Kovo (March) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Dėl norinczių pamatyti mūsų
aikrasztį siuncziamę vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job Printing in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metu \$10,00
Viena eilute smulkiom raidems 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

Pinigai kitatp nesilunczia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gramatose
ant szito antraazo:

J. J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų
krautuve visam mieste.

Zemianstis prakas!

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klisos aptiekoje.
Vaistus, chemiszkus daiktus, kvėpentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius
prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visų-
kių daktarų receptus atsakančiausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

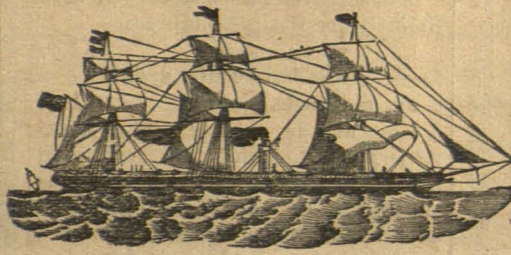
Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street,
WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.

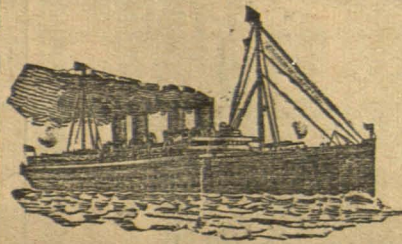
Czia gauš pigianšias laivakortes ir
pigiai nusiųsi pinigų į visas svieto
dalis.

Užlaikau didžiausę krautuve Rėmų
krautuve ir pigiausiai parduodu kaip
visi, rėmų galima gauti visokio ga-
tunko dideliame pasirinkime dėl viso-
kių paveikslų, kalbu lietuviszkai,
lenkiszskai ir t. t. Podraugiai užlai-
kau ir visokius paveikslus kaipo
szventus ir kitokius. Mano adresas:
MORRIS BLOOM,
312 Penn Ave. Seranton, Pa.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių pločio, 24 colių
augščio, ant puikios popieros, su
prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vie-
nybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-
tarnavusio tautiečio privalo rastisi
kiekvieno lietuvio namuose kaipo
papuozzimas ir atminimas, kad tasai
tautietis per visą savo gyvenimą tru-
sė ant naudos savo tautiečių ir te-
vynės.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigų į visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus rėsztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigų ont
amerikoniszczų ir t. t. Darau apszergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliausį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szankiaiai prie manęs, o aš jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o bręte
užgandinti.

Daugiau kaip
30 metus iszmeģintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliame pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p'gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas **Ad. Adžgaucka**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka. Johanna Želviene.

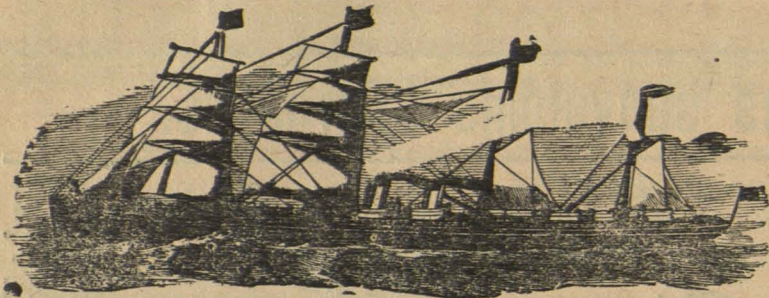
Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczijų. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
etidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tantikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
taiklia joms parolbelis ozo prižiūgą.

Max Kobre

Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski **BANK**
40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prrieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greicziausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuvizškai ir lenkiskžkai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teipogi pardudame tikietus ant visu geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Krantuve Forniczio.

Ozlonai gausite pigiansial visokius naminius rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t. Kiekvienas sykį pas mus pirkes, ateina ir kija sykį. Susikalbėti galima visaip.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką** Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską iszdirbimą.

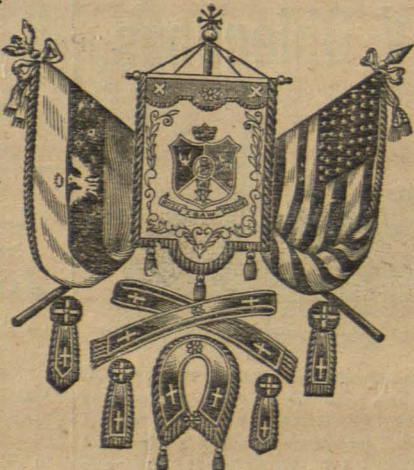

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi tu godotiniems Kunjgams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRANCOAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, nožint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų ne proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziamnikai) visacs reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspste savo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Apszvieta ir Mokslas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszskas drukas, puikiame apdare \$5.00
Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiame apdare \$1.00
Budus Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00
Lietuvizskas laikrasztis, nedėli nis, ant pusės meto \$1.00
Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabar tės atiduodu tą visą draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszo. kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybę Lietuvnikų, 2 Lietuva 3 Lietuvius. Kožnas pirkejas sztos mano ofertos, turi tės pasikirti sau vieną isz augszcziaus minėtu laikraszczių ir sykiu su steliunku tur danezt man laikraszczio vardą.

Kas nenori arba negali atsisti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul stunczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$4.00 dāmokė ant expreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neiszsitenka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per pusę, o abudu džiaugis pasinandoje isz szitos mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dēlei jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotai gromatol. Adreaukite sziteip: **M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.**

Graicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

The Handiest and Best Way to Handle a Pan is by the Handle.

The Handiest and Best Route between the Pan-American Exposition and New York is the Lake Ontario Railroad

For Information, Rates, etc., address
429 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 28 EXCHANGE PLACE, N. Y.

T. E. CLARKE, Genl. Superintendent.
T. W. LEE, Genl. Passenger Agent.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

ADRESAI Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius, 1 Willow str., Plymouth, Pa.

Vice-preziden. — V. Kaunas, Box 211, Newburyport, Mass.

Sekretorius — T. Astramskas, 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztys, 123 N. Main str., Pittston, Pa.

Apiekunai kasos: J. Kazakeviczia, 1150 Wyomint Ave. Pittston, Pa. K. Unika, 1112 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Užveizėtoju knygyno—V. Daukszys, 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Daug raszo, ypacz lenki-zki laikraszcziai, apie pakilusius vidutinėse Lenkijos, Lietuvos ir Baltagudijos mokslinciose (gimnazijose, progimnazijose ir t.t.) sumisizimus, kurių priežastis styro tame, jog valdžia vertė mokintinius mokintis rusiskai iszguldyto religijos. Tarp kitų mokslinczių, kilę toki sumisizimai Starapolėje, Suvalkuos, Sziauliuos, Panevėzyje, Vilniuje ir rasi kitur. Niekas, vienog, nepasakė, ar Lietuviszkoje szalyje prasidėjo kova už lietuviszką kalbą? Rasi, kova isismarkavo už lenkiską liežuvį?

— Lenkų „Zgoda“ 11 num. raszo, kad Bartininkuos (Vilkaviszchio pav.), 2 vasario, laikant sumą, isiveržė į bažnyčią žandarų ir žemskių gauja, kad suimti kun. Pranciszškų Vaiczekaucką (prabaszczių). Žmones, kurie sziauszėsi apginti kunigą, Maskvos budeliai kapojo nuogais kardais ir keletą ypatų sužeidė. Kleboną iszbugdino isz Bartininkų. Visa jo kaltė tame, kad nebuvo atgiedojęs „galiuvkos“ (carizmo) dienoje: „Tavę, Dieve, garbinam“ ir nebuvo laikęs dievmaldystės už „samoderščą“ (tai yra niekintoją 130 milijonų žmonių).

Tai, mat! Lietuvoje žmonės gina kunigus nuo budelių, o ezia kunigas užleidžia prievarotos galybę ant žmonių.

— Lenkiskas laikrasztis „Górnik“ patalpino trumpą žinią apie mylimą mūsų dainių Pranciszškų Vaiczaitį (jis netikrai pavadinatas tų „Vaigaičzių“), kurs raszydavo po vardu „Sekupasaka“. „Górnik“ sako, kad velionis atsižymėjo savo eilėse rytmų gausumu ir mislies prakilnumu. „Tėvynė“ 11 num., kas-žin isz kur dasižinojus (nors jis mirė 21 rugsejo 1901 m.), pavadinavo Vaiczaitį teip-gi Vaigaičziu (neva-

ta žinia paimta isz Naumiesczio). Na, žinoma, „Tėvynė“ labians rupi gaudymas po laikraszczius neatsargių keno isz-sitarimų isz nenoro suprasti svetimą mislį. „Sekupasaka“ ezia pažįsta kiekviens lietuvių kudikis ir garbina jį. „Tėvynė“ to nežino. Nepavydim! Patartume p. patėmytojui perskaityti 42 „V.“ num. 1901 m. žinias isz Lietuvos, arba 11 „Varpo num. 1901 m.

— Vieneri metai atgal „Tėvynės Sargas“, kuris yra kunigų organu Lietuvoje, raszė 12 num. 1900 m.: „politizšką Lietuvos neprigulmystę skaitome už tuszczią svajonę ir priesz aną atvirai protestuojame; „sargiecziai“, o su jais visa konservatyviszka lyg kaulų smegenų Lietuva pripažįsta Rusijos ciosorių už tikrą savo valdoną ir nuo Rusijos nerupinas skirtis“.

Praslinko metai ir 11—12 num. 1901 m. „Tėvynės Sargas“ įzengiamamjam straipsnyje sako ką kitą: samoderzavija ir pravoslavija — tai įkūnytas dviejuos paveiksluos despotizmas; kaip vienos, teip ir antros tarnai „vaisina ne Dievo meilę, bet baime ir priven-gimą... car!“ Samoderzavija su pravoslavija nori atskirti Lietuvos szalį nuo Rymo popiežiaus, o Lietuvos žmones nuo kunigų. Likę be vadovų, lietuviai buriais puls į maskolių prieglobstį. Delto tad „lietuviszkoje yra dabartiniam mūsų padėjime pirmutinė katalikystės pilė“.

Susiprato „Tėvyn. Sargas“, tik užmirzo, kad žmonių vadovystės, jei kokią turėjo, „sargiecziai“ iszsižadėjo toje valandoje, kada apszaukė vieszai savo pasidavimą ir vergavimą carui. Dabar, „T. S.“, priesztaudamas pats sav, sako, katalikystė turinti vienatinį apgynėją lietuviszkoje.

Ką gi isz tikrųjų „Tėv. S.“ skaito dabar savo apgynėju: carą ar lietuviszką?

Isz Lietuvos.

Stebuklinga maldelė. Buvo raszyta apie kokią-tę naują maldelę, kuri tiek daug gero žmonėms suteikianti. Gal mes ir spaudą su ja nuo Dievo isz-melstume — atėjo man į galvą.

Apie tą maldą iszgirdęs, asz pradėjau visur jos žvejoti, kol nesugriebiau Naumiestyj pas vieną didei dievotą davatką. Pasirodė, kad tą maldelę parsigabeno viena ponija, dagi lenkiskai raszyta. Davatkėlės paprasziusios gerų žmonių, ir jie paraszė lietuviszkai. Pirmiaus prie tos maldelės smarkiai kibę žmonės, dabar jau pametę.

Ta maldelė teip skamba:

Malda nuo szv. Tėvo isz Rymo! Mieliausias Jėzau Kristau, Tavę meldžiame: susimylėk ant visos žmonijos ir ant manęs, apvalyk mus nuo nuodėmių mūsų per Tavo kraują szventą dabar ir ant amžių amžinųjų. Kas tą maldelę devynioms ypatoms perraszės iszdaļis ir tos su tikru tikėjimu atkalbės, 10-tą dieną jau tikrai apturės tą, ko nuo Dievo praszė.

Tai teip sukecziai suka žmonėms galvas. Jau net Senapielės kunigai ją iszkeikė.

Praeivis.

Kratos, 10 d. spalio isz Vilkaviszchio iszbildėjo „karietka“ su nežinomais žmonėms ir teip kalė iki Naumiesczio, kad rodos nuo Dievo rustybės norėtų iszbėgti.

Atvaziavo į Naumiestyj. Tę staptelėjo ties žemsargių budele, ir pasiszaukė žemsargi, kuris stovėjo ant sargybos. Žemsargiui į karietą įgulus, kaustėjo isz Naumiesczio tiesiog į rytus, kur Aszmoniszkių kaimas guli. Bet nelaimė: nežino, kuris tas Aszmoniszkių Stanaitis, — ką-tik dasiklausė, kur jis gyvena.

Vaziuodami pas jį, buožes iszkiszę žiurėjo, ar nepamatys ką isz Stanaiczio namų bėgantį.

Įsmukę į Stanaiczio kiemą, iszszoko visa gauja raudonsiulių ir puolė liuto smarkumu prie grincziuos durų.

Jau buvo vakaras, vyrisz-kiai triusėsi apie skunias ir tvartus, o moters po virtuvę.

Žemsargys ir vienas žandaras lapnojo aplink triobas, ar nepamatys ką bėgant. Keli įsmuko į grinczią ir tę pamatė besėdintį ir bekirkinantį ant smuiko žmogų. Du žandarai ir virszininkas tuoj pribėgo prie jo, nutvėrė už skverny ir suriko: „Kas tu“? — „Stanaitis“, — atsiliepė žmogelis. „Ar Jurgis“? — „Jurgis“. — „Na, tai atiduok visas gazietas, kokias tik turi!“

— „Ar jūs be galvos szia-dien? Asz jokių gazietų savo gyvastyj nemacziau“.

Tada daužėsi po visus kiesznius ir su tokia baisia energija kraustė, su tokiu gabumu cziupinėjo, drabužių siules iszbraukė, knypkius isztampė; ir ant kuno, kur tik jautė koki užkabuo-relį, tai iki kaului gnybo, klausydami, ar nesubraszkes koks popierėlis. Paskui liepė uždegt žiburį; aplinkui pradėjo sznipinėti ir smuiką pavuostė; ant žemės, ką buvo skarmalų primesta, visus iszsvartė ir iszkratė. Po suolu, kur buvo szukių, atkarpų, ir tas iszkratė, iszvuostė. Kad gyvastis nukristų kur į szukes, to teip nejieszkotų, kaip jieszko gudų valdzios tarnai lietuviszkų popierėlių. Nieko daugiau pas Jurgį nerado, apart užraszų knygelės. Apie tą daug darbo turėjo: tę rado kelias pinigų rokundas, natas kokias — viską iszklausinėjo, ką tas reiszkia. Paskui klausia, kokias knygas skaito? Stanaitis parodė 2: kokią gudiszšką geografiją ir dar kokią „komedią“ su paisziniais.

— O Novosti ar tu skaitai? — paklausė žandarų virszininkas.

— Asz jokių nopaszčių nežinau.

Tada virszininkas iszsiēmė isz maksztų popierų pundą ir isz jų iszrinkęs vieną, parodė Stanaičziui: — Naujienu szito-

kių ar ne skaitei kada? Szitos ant tavo vardo buvo siųstos, — ar daug sykių jau jas gavai? — vėl paklausė žandaras.

— Kaip sviets svietu stovi, asz tokių dar nemaciau ir nežinau, kur jų galima gaut!

— Vriosz, tu iszsiraszinėjai! pasakyk, kur gavai adresą ir kas tav liepė iszsiraszinēt lietuviszkas gazietas?

— Asz nežinau; su nieku apie lietuviszkas gazietas nesznekėjau.

— Gal kas tav isz piktumo teip padarė? gal žinai?

— Asz, rodos, su nieku nesusipykęs, ir nesitikiu, kad kas man blogo velytų.

Žandarpalaikiai, nieko neszgavę, ėmė daužytis pabal-kėm; rado kokį apipuvusį kalendorpalaikį, keletą knygelijų nekaltos įtalpos; *Talmudą žydu*, *Apie ukiszkus augalus*, *Elementorių A-izs-B.*, visai apdriskusį ir tt., bet ir tų nepaliko. Paskui dar nusidaužė į klėtį; tę iszvertė skrynias, szėpas, iszmaiszė visas pastrykes, ir kur tik rado kokiomis popieromis nuo tabako ar nuo cukraus užkamszytas skyles, kad vėjas neįpustų, visas isztraukė ir pažiurėję, nieko neradę, atgal sukimszo.

Dar norėjo eiti į skunią ir į vartus, bet didelis vėjas žiburį gesino, tai paliko teip.

Paklausus žandarams, kur tą kalendorių gavo, Stanaitis atsakė, jis nieko apie kalendorių nežinaš, nes ne visada būnaš namiej. Tada szejmyninkė atsiliepė, kad atėjęs koks apdriskęs žmogelis, praszė valgyt, o pavalgęs iszejdamas paliko tą kalendorių. Vyras dar norėjęs sudegint jį, tai ji nedavusi; sako, gal atsiras koks mokintas žmogus, tai galės pasiskaityti.

— O ką tu jam davei valgyt? — paklausė szejmyninkės.

— Barszczių, duonos...

— Kada jis buvo? kaip iszrodo?...

— Aprdiskęs, nuvargęs, jau

ne jaunas...

Žandarai viską susiraszė ir jau naktį iszvažiavo.

Ant rytojaus atvažiavo Naumiesczio žandarai. Jie klausinėjo: ar apie ką numano, kas skaito, ar platina. Ant galo, neva atsipraszė ir gaily-staudami, pasakė:

— Didelė tavo laimė, kad nieko nerado. Jei but ką radę, tai jau nebut palikę, negreit butum namus pamatęs. Tai pasakę, iszvažiavo.

Pakulinis.

(Isz „Ukininko“)

Luksziai. (Naumiesczio pav. Suv. gub.) Praėjusieji metai buvo metais malonės arba didžiųjų jubileuszų (sukaktuvių) visiems katalikams, užbaigiant tą nelaimingą szv. bažnycziai 19 szimtmetį ir pradedant naują 20-tą. Berods popiežius ir Vokietijos cieszorius buvo mėginę jau pradėti 20-tą szimtmetį pradzioje paskutinio 19to szimtmeczio meto (1900), bet kitoms vainikuotoms galvoms ir abelnai žmonijai nepristojant, tas jūdviejų užmanymas liko be pasekmės ir juodu ant ru kartu su žmonija turėjo szvęsti pradžia 20-to szimtmeczio 1901 metuose. Vokietijos cieszorius nori atsižymėti pridirbimu daugybės kariszku laivų, kad apgalėti visas ne vokiszkas szalis, o popiežius suteikė savo avukėms už sziltas vilneles „malonės metus 1901“, už ką keliolika milijonų laimėjo, nes kiekviena avukė, troksztanti „malonės“, turėjo bent dvigraszį ar penkgraszį už tą malonę užmokėti ir tokiu budu 258 milijonai katalikų sumetė szaunia gra szio. Nuo tojo „petragraszio“, kas vis tankiaus atsikartoja, neatsiliko nė mūsų nuvargusi tėvynė Lietuva. Visur buvo pasklydę net trejopi laksztai su nurodymais laimėjimo „malonės“, lankant 60 kartų bažnyczia, ką norint paūaryti reikėjo keletą dienų sugaiszuoti,

bet buvo galima nuo to ir atsipirkti, aukaujant jau ne dvigraszį, bet auksiną ar keturdeszimtį ir, žinoma, žmonės džiaugėsi isz to, nes už 20 kap. galėjo suczedyti poros dienų laiką, ypatingai darbo mete. Nauda dvejopa: kunigėliams su popiežium ir avukėms su pelnyta ar pirкта malone.

Bet viena tų „didžiųjų jubileuszų“ malonė lietuviams didžiai kenkianti. Ji yra isz szeszlių malonių antroji ir isz imta isz „Knygos Jubileuszų Ryme“: „Veni mecum“, kuri pataria:

„2. *Saugotis priezasczių grieko: karczianų, girtybių, skaitymo bedieviszkų knygu, laikraszczinių ir papiktinimų*“.

Skelbimas szitos malonės tulose apygardose didžiai iszsiplėtojęs per tam tikrus paveikslėlius su užraszais lietuviszkoje kalboje, kuriuos davatkos bruka kiekvienai so džiaus merginai, o ir vaiknamams, kad tiejie sugrįžtų nuo klaidaus kelio, ant kurio pataikė, skaitydami liet. knygas ir laikraszczius. Tai gi „malonės metai“ yra lietuviams ant didžiausios iszkados ir didele pagelba žandarams ir sumaskolinimui.

Tai „malonė“; o dabar „stebuklai!“

Visiems žinomas mūsų visoks skurdas, o kad isz jo isztrukti, tai tikras „daktaras“ suteikė stebuklingą receptą, su kurio pagelba gali įgyti, ko tik reikalauji, ir teip:

Trumpa novena prie Panelės szv. neperstojanczios pagelbos.

„O Motina Dievo neperstojanczios pagelbos! parodyk, jog tikrai esi motina mūsų ir iszpraszyk man... (czion reikiama paminėti, ko praszai sav ar kitiems, ar dėl duszios, ar dėl kuno ko reikalauji) teipgi mylistą vartojimo to, ko meldžiu, ant garbės Dievo ir iszganymo duszios mano“.

Patarime pridėta tol melstis

ir prasztyti, iki gausi. „Daug naudingiaus kelioms asaboms draugystėj atlaikyti novena...“

Ant galo, po taja stebuklinga novena yra paraszas Varmijos vyskupo Andriaus isz 7 Vasario 1896 m.

Virszui minētų „trumpų novenų“ tukstancziai pasklydę po Lietuvą ir žmonelės „praszoz“ net mergų ar jaunikių, o davatkos nors maskolių.

Dėl tikrumo prisiuncziu „Vienybės“ red. vieną tokią noveną, gal iszsipraszysite ir sav, ko reikalaujate.

Neiszmeldęs.

Lietuviškos daugystės Londone.

Sziuo tarpu pranėsziu skaitytojams „Vienybės“ apie stovį ir veiklumą czionykszczių lietuviszkų draugysczių.

Seniausia isz visų yra *paszelpinė draugystė „Vienybė Lietuvių“*; tai gi nuo jos ir pradėsiu. Szita draugystė tapo įsteigta 1896 m. po vardu: „Kasa Vienybės Lietuvių po užtarimu Szv. Panelės Marijos ir Szv. Kazimiero“. Užmanytoju, įrengėju ir užvardintoju jos buvo kun. Tamo szius Przybylskis. Pagal jo sutvertus įstatymus, „kasos“ siekiai turėjo buti toki:

- szelpti sąnarius ligoje;
- gelbėti sąnarius, netekusius darbo;
- užlaikyti (prie lenkiszkos bažnyczios esanczias) „seseles minyszkas“;
- užpirkti (draugystės pinigais) kas pusė metų „miszias szv.“;

e) sąnariams iszkeliaujant į kitas szalis, atmokėti du trecz-daliu visų į kasą sumokėtų pinigų ir

f) „jeigu-gink Dieve“ — po nekuriam laikui, visi lietuviai turėtų Londoną apleisti, arba nebutų gana dievobaimingų lietuvių, tai likusius pinigus reikėtų pasiūsti „Szventamjam Tėvui“, idant ansai už nuvar-

gintą Lietuvą pasimelsti teiktusi (\$24).

Nežiurint ant keistumo draugystės siekių, sąnarių, į ją prisirašiusių, kaip pasakojo, buvę į 200, kurie per metus su virszum laiko „isz pilno — isz tikro“ pildė tuos įstatymus.

Bet iszkeliavus kun. Tamosziui, draugystės sąnariai pradėjo pamaži įstatymų nepildyti ir net visai nuo draugystės szalintis.

Toku budu, sąnarių skaitlius sumažėjo net iki 60.

Nors įstatymai ir po sziai dienai dar nepermainyti, bet jau nieks jų nepildo. Bedarbiai sąnariai paszelpos jau negauna, „seselės minyszkos“ jau teipgi seniai turi už dyką melstis, o „Szventasis Tėvas“ negali nieko tikėtis, nes draugystė nusprendė neduoti nieko.

Tai gi pasiliko tik szelpimas serganczių sąnarių ir atmokėjimas dviejų treczdalių sumokėtų pinigų sąnariams, į svetimas szalis iszkeliaujant. Nors miszių jau seniai draugystė neužperka, bet randasi tuli sąnariai, kurie tų „malonių“ pristoti nenorėtų.

„Kasoje“, sako, yra daug pinigų, nes 80 su virszum svarų sterlingų.

„Kooperatyviszka Draugystė „Lietuva“ susitvėrė 1900 m. Draugystės siekis toks:

a) uždėjimas prekystės ant akcijų;

b) szelpimas sąnarių sergant;

c) rengimas balių, koncertų etc. ne tik ant pavargusių draugystės sąnarių, bet ir szeip lietuvių, teip jau ir ant apszvietimo reikalų.

Isz pradzių į draugystę prisiraszė 17 sąnarių, vėliaus skaitlius jos pasididino iki 40, bet dabar vėl nupuolė. Akcijų ir mėnesinių mokeszių, isz viso, yra kasoje per 10 svarų sterlingų. Užmanymų buvo pereitą metą daug, bet nė viens neįsikunijo.

„Szviesos Draugystė“ susitvėrė 1899 m. Jos siekiai yra

platinimas tarp lietuvių apszvietimo:

a) aprupinant lietuvius laikraszciais ir knygomis, žodžiu, pratinant prie skaitymo;

b) rengiant prakalbas, teatrus, koncertus ir tt.

Sąnarių isz pat pradzių ne daug turėjo ir dabar neturi, isz viso tik apie 10. Per isztisus 1901 metus visai nieko neveikė, tik nuo naujų metų pradėjo isz naujo darbuotis.

„Parakvijos Draugystė Sz. Petro Londone“ susitvėrė teipgi 1899 m. Jos siekiu yra neprigulėti nuo lenkų, užlaikyti savo kunigą-lietuvį, bet teipgi neprigulėti nuo kunigo, nes kunigas, kaip samdininkas, turi prigulėti nuo parapijos, kuri jam algą moka.

Nors su tais siekais visi sutiko ir priėmė įstatymus, bet atkeliavus kun. B. Szlamui, daugumas nuo surėdymo atstojų ir pasidavė kunigui, kuris savo parapijonus ir po sziai dienai už nosies tebevadzioja.

Isz skaitliaus 450 pasiliko tik 40 pildanczių įstatymus sąnarių. Prie kunigo teipgi ne visi prisidėjo, nes mokanczių jam kollektą yra ne daugiau, kaip 200 žmonių; taigi kiti 200, ar lenkams pasidavė, arba Ragucziui (girtuoklystės dievaicziui) duoklę moka.

Czia jau neiszkęsiu nuo savęs nepriduręs, jog net toki vyrai, kurie kitą už atsiskyrimą nuo lenkų kovojo, dabar isz naujo pasidavė lenkams ir netik ką kollektą moka, bet teipgi ir ant užlaikymo lenkiskos bažnyczios duoda nemažus pinigus. Jeigu jau kn. Szlamo padavadyjimai jiems netinka, tai kuo gi lenkiskai kunigai yra geresniais, kurie per keletą metų czia lietuvius isznaudojo ir jų tiesas tiesiog po kojų mynė?!

Ne visi, vienog, teip pasielgė; liko dar lietuvių, tvirtų savo nuomonėse, prie kurių nė Szlamas, nė gi lenkiskas geradėjas neprisimeilįs. Užtai-

gi net Szlamas per pamokslus stato juos, kaip paveikslą tvirtybės ir vienybės, nors ir vadindamas „bedieviais“.

„Kooperatyviszka Draugystė „Vienybė Lietuvių — Silvertown“ susitvėrė pernai, bet nė siekių, nė jos veiklumo nepažistu ir patirti apie tai iki sziol negalėjau, nes ant užklauso gauni atsakymą su tokia daugybe priesztaraujanczių viens kito prasmei žodžių, jog sunku yra įspėti, ką tas viskas-drauge imant-reiszkia. 27 Vasario 1902m. *Kipszuku*.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Nuo Pilipinų paskutinėse dienose nepareina svarbesnių žinių. Pilipiniečiai, žinoma, nemislyja pasiduoti. Pirm dviejų sąvaiczių amerikiečiai sugavo vyriausią pasikėlėlių generolą Lukban'ą ir mislyjo, kad krasztiečiai, likę be vadovo, nupuls dvasioje. Bet teip neatsitiko. Vyriausiu vadu į Lukbano vietą apszauktas generolas Givera, kurs iszleido naują proklamaciją, szaukenczią gyventojus į kovą priesz svetimus užpuolikus.

Pietinė Afrika.

Baisi anglų nelaimė, apie kurią praneszė lordas Kitchener į Londoną 10 kovo, sziek tiek suvaldė anglų puikybę. Kaip žinome isz pereito numerio, zuvo ties Twebosch 3 angliszki oficierai ir 38 vyrai (vėliaus rado dar 10 užmusztų), suzeisti 5 ofic. ir 72 vyrai (paskiaus priskaityta suzeistų dar 35 vyrus), o 1 ofic. ir 200 vyrų dingo nežinia kur; anglai teipgi neteko 4 kanuolių, o jų generolas Methuen pakliuvo, sunkiai suzeistas, į burų rankas. Muszyje buvo 1300 anglų priesz 1500 burų. Generolas (burų) De La Rey apsiėjo su sugautu gen. Methuen labai gražiai, o ant galo paleido jį. Svetas dabar žiuri ir

laukia, ar angliszkoji valdzia padarys nors tiek, kad paleis apsudytą ant smert burų pulkauninką Kritzingerį.

Žmoniszkas burų pasielgimas padarė didelį įspudį visam sviete ir užpelnė pilną pagyrimą. Pats lordas Kitchener nori susieiti su burų generolais De La Rey, De Wetu ir prezidentu Stejin'u, idant pradėti naujas tarybas apie užbaigimą karės. Gen. Methuen, kurs pažino nelaimėje burų padorumą, pirmas trokszta užbaigti praliejimą kraujo. Jis ir szeip buvo vienu isz doriausiu angliszku generolų. O ko burai verti, jis gerai pažino, dvejus metus kariaudamas su jais. Jis vieną kartą iszsitarė apie burus sziteip: „kas atsidurs 2000 mastų atstume nuo buro szaudyklės, tas yra žuvęs žmogus“. Methuen numano, kaip sunku pergalėti tokius karzygius, kuri yra burai, nors anglai ir vadina juos su paniekinimu „muzikais“.

Dalis darbu.

Milwaukee, Wis. „Allis Chambers“ kompanija, valdanti didžiausias maszinų dirbtuves Chicago, Buffalo, Wilkes Barre, Scranton ir Milwaukee, pakėlė dirbantiems szio miesto dirbtuvėse darbininkams mokestį už darbą nedeldieniais ant 5 procentų; toji firma duoda darbą 8,500 žmonių, isz kurių Milwaukee dirba 2,500.

Fall River, Mass. Yvairios audėjų unijos 1273 balsais priesz 33 nutarė apszaukti straiką; jie reikalauja paaugsztinimo mokesties ant deszimtos dalies (10%), o savininkai siulo tik 6 proc. Užstojus straikui, sustotų 70 darba vieczių, kur dirba 25,000 žmonių.

Pittsburg, Pa. Isz priezasties buvusių tvanų, daugelis dirbtuvių kai Pittsburge, teip Allegheny ir apielinkėse

negali dirbti, per ką daug darbininkų turi švęsti.

P a t e r s o n , P a . Prigulintieji į unijas bendoriai, blekoriai ir plumberiai užstrai-kavo, reikalaujami augštesnės mokesties ir 8 valandų dienos darbo. Dailydės lygiu bu-du reikalauja didesnių algų.

N a u g a t u c k , C o n n . Darbai čia eina labai gerai, dirba be perstojimo 10, 11 ir 12 valandų ant dienos. Ypacz daug merginų—darbininkų reikalauja guminių czeverykų dirbtuvės kalioszams lipinti, bet ant vietos tiek merginų nėra. Čia merginų daugiau reikalauja, negu vyrų. Kiekviena mergina gali greitai čia gauti darbą. Užmokestis už darbą 8 iki 14 dol. ant savaitės. Dirba nuo štukos.

Kamaitis. („Liet.“).

L a w r e n c e , P a . Čia rengia naujas anglių kasykles, kam nupirkta jau 1000 akrų žemės.

E a s t o n , P a . Dirbusieji prie statymo tiltų ant „Jersey Central Railroad“ unijistai pametė dirbę; visi laukia asztraus susikirtimo tarp darbininkų ir kompanijos, o teipgi užsiųstos ant darbininkų policijos. Priežastis straiko ta, kad kompanija priėmė nepri-gulinczius į uniją darbininkus.

B o s t o n , M a s s . Čia prasidėjo didelis strai- kas, kurį pakėlė krovikai prie geležinkelių ir vežėjai; straikuotojai reikalauja taikos sudo gin-czuose tarp kompanijų ir darbininkų, bet geležinkelių kompanijos nenori apie tai nė gir-dėti: jos geidžia be jokio ap-rubežiavimo ponauti ant darbininkų. Pagal paskutines ži-nias, straikuoja jau 22 tūkstančiai darbininkų, o jeigu darbininkiskos organizacijos „Building Trades Council“ ir „Boston Labor Union“ pristo-tų prie staaiko, tai straikuo-janczių skaitlius pakiltų į zmi-tą tūkstančių. Tą straiką at-

jautė ir kitos artimos vietos: Lynn'e sustojo dirbtuvės, kur dirbo 5,000 žmonių; Somerville 1,200 darbininkų neteko darbo. Tūkstančiai tonų par-davinių guli kruvomis pakran-tėse.

B o s t o n o strai- kas isz- augo į milžiniską, bet kapita- listai su savo gudrumu pagar-sino (pereitos pėtnyczios rytą), kad jau susitaikė, per ką gali- ma kiekvienam straikuotojui grįžti ant savo vietos, ką dau- guma ir padarė. Bet-gi strai- ko vadovai pagarsino prieszin- gai, kad kurie sugrįžo, idant vėl mestų dirbę ir laikytų straiką. Vienog, darbininkai dabar kaip suvilioti ir iszmuš- ti isz taktio, tad sunku bus at- sitaisyti. *J. Raulynaitis.*

Isz Amerikos.

L i g o n b u t i s
a t e i v i a m s .

Ant emigrantų salutės „Ellis Island“ naujai įrengtas ligo- butis, paskirtas apsirgusiems ateiviams; jį atidarė 1 kovo vyriausias daktaras Stoner; gydytojų paskirta tų 8, bet reiks dar dviejų naujų; ligo- butis, kaip sako dr. Stoner, yra permažas ir reiks pristaty- ti dar vieną triobą.

M o t e r s j i e s z k o
v a l d ž i o s .

Long Island'o moters isz- randa, kad to miesto vyrai menki politikieriai, o vesti miesto reikalus jie sausai neti- kę (bunglers). Moters iksziol kantriai žiurėjo į vyrų neran- gumą, bet dabar paczios pa- ims reikalus į savo rankas. Ir be to jau draugystė „Women's Health Protective Associa- tion“, kaip lygiai kitos drau- gystės su gerais visuomenisz- kais siekiais, susideda dau- giausiai isz moterų. Bet mote- rims to neužtenka ir jos sutvė- rė naują susidraugavimą „Wo- men's Municipal League“. Prezidente iszrinkta p. Camden C. Dike.

P a m i n k l a s L a t t i -
m e r i o a u k o m s .

Lietuv.-lenkiskas kliubas Luzernes pavieta (Wilkes Barre'uos) nutarė užsiimti pasta- tymu paminklo užmusztiems ties Lattimer kalnakasiams; kliubo sąnariai teisingai sako, kad niekad negalima užmirs- ti prakilnių didžiavyrių, kurie padėjo savo gyvastį, kovoda- mi už pagerinimą darbininkų buvio. Paminklas bus pasta- tytas ant Lattimero kapinių (nes kompanija neduoda sta- tyti ant savo žemės — tų, kur atsitiko tas žudymas 10 rugsė- jo 1897m.); kasztų bus \$5000; kliubas tuotarpu surinko \$500. Paminklas bus marmurinis 15 pėdų ir 5 colių augszezio; ant jo bus iszraižyti vardai visų 21 užmusztųjų ir kitos žinios apie atsitikimą. Aukas priima Lietuviszkai-lenkiskas kliu- bas Wilkes-Barre, Pa. (įzdi- ninku yra V. G. Sava, 13 S. Canal str., o sekretorium Juo- zas Žolynas). Lietuvių tų žuvo penki: A. Grikis, J. Tarnavy- czius, P. Keidelis, J. Tamo- sziuonas ir R. Rakevyczius.

M o t e r i s z k ė —
d i p l o m a t u .

Vyriausiam prancuziskam konsulate New Yorke paskyrė į urėdininkus paną Jeannete de Villeneuve — Flayose. Tai pirmutinis atsitikimas, kad moteriszkė gavo vieszą vietą diplomatijoje. Ir iksziol moters turėdavo didelę galybę diplo- matijoje, bet tik „isz szalies“. Teip, apie vokieczių kaizerį pasakoja, kad jis dėlto eina priesz burus, jog isimylėjęs į tulą angliutę, smarķę burų prie- szininķę.

M o t e r s — s a r g a i s
t i e s ų .

Maryland'o senatas 4 kovo užtvirtino įneszimą, kad mo- ters gali buti prokuratoriais (attorney) prie valstijos sudų; pritarianczių balsų buvo 25, o priesztauraujanczių 2.

R e d a k t o r i u s
į g u b e r n a t o r i u s .

Demokratų susidraugavimas Blair paviete pastatė kandida- tu į Pensylvanijos gubernato- rius W. W. Bailey, redakto- rių „Johnstown Democrat“.

P a v y d u s s u d ž i a .

Nekoksai Balduin, kuris yra sudzia New Haven'e, Conn., vienam žmonių susirinkime, sakydams kalbą, baudė darbi- ninkus, kad jie užsitraukia ant savęs vargą ir skurdą, per so- cziai valgydami. Kas-zin kaip ponas sudzia uždainuotų, pri- staczius jį ant 12 valandų stumdyti karukus arba daužy- ti kuju? Ar jis neužsimanytų, apart duonos ir vandens, dar ko pavalgyti?

K o v a p r i e s z
t r u s t u s .

Prezidentas Roosevelt pada- vadyjo, idant vyriausias res- publikos prokurorius pakel- tų suduose bylą (provą) priesz geležinkelių kompanijų trustą. Prezidentas nenori daleisti, kad susiorganizuotų tas milžinisz- kas trustas, kurs pats pralob- tų, prapuldydamas smulkes- nius pramonininkus ir vaisbu- nus (kupezius). Dabar smul- kieji užsiėmėjai moka du ar tris syk daugiau už perveži- mą pardavinių, negu prigulin- tieji į trustą milijonieriai.

G a n a m i l i j o n i e r i ų .

Suvenytose valstijose, kaip susekta, esą 3,246 milijonie- riai. Tuos suskaitė, bet kas suskaitys Amerikos elgėtas (ubagus)? Čia yra isz viso 75,694,764 gyventojai (pagal 1900m. statistiką): kiek isz to skaitliaus beturczių, kurie smil- ksta diena isz dienos?

K o k i a m e s v a l g o m e
n ė s a .

Mieste Chicago, kurs prista- to mėšą daugybei kitų miestų, vienu braukszmu atrasta ir at- imta isz skerdingyczių 22,668 svarai nesveikos mėsos. Kiek tos nesveikos mėsos iszsiunti- neja!

Diplomuoti
asilai.

Harvard'o universitetas, didžiausias ir garsiausias Amerikoje, apdovanojo pruselį Henriką tiesų mokslo diplomu, nežinia už ką. Teip atsitikus, ateina į atmintį viena daili pasakaitė. Viens iš angliszkų universitetų, pristokęs pinigų savo užlaikymui, ėmė pardavinėti diplomus nesimokinusiems universitete. Kartą atvažiavo puikioje savo karietoje, dvejetu veislinių žirgų, tulas angliszkas lordas (didžponis) ir išpirko už gerus pinigus diplomus: sav filosofijos daktaro, savo važnyčiai teologijos daktaro, o pakalikui medicinos daktaro. Matydams, kad teip lengva įgyti diplomus, lordas, pusiau juokdamasis, sako universiteto sekretoriui: „tai išraszyk tamista diplomus ir mano žirgams — dirstelkit, koki jie gražus!“ Sekretorius pavartaunia atsakė: „my lord (mano vieszpatie), mes duodame už pinigus diplomus tik *asilams, o arkliais* — ne!“

Išz lietuviszku dirvu Amerikoje

Brooklyn, N. Y. Draugys szv. Kazimiero 9 dieną Vasario apvaikszciojo savo globėjo szventę, ant kurios in corpore susirinko bažnyčioje, kur rado labai gražų priėmimą išz parapijonų pusės, už ką dr. szv. Kazimiero sudeda jiems szirdingą padėkavonę. Pasi baigus dievmaldystei, draugystė nuėjo į parinktą salę laikyti mitingą. Prez. J. Aniu- lis trumpais žodžiais perstatė szv. Kazimiero gyvenimą. Ragino teipgi visus kiek galint rupintis apie ateivystės reikalus, idant neapsunkintų mūsų broliams atėjimą į Ameriką. Tame dalyke perskaitė straipsnį išz „Vienybės Lietuvininkų“ N 10, po antgalviu: „Atidėk viską szalin, iki nepadarysi, kaip czia paraszyta“.

Paskui draugas K. Leliaszius kalbėjo apie neatbutiną reikalingumą uždėti „keleivių namą“, idant mūsų broliai lietuviai, pribuvę į svetimą szalį, nebutų teip skriaudžiami svetimitauczių ir turėtų prieglaudą. Teipgi draugas V. Szelaitis parėmė tą užmanymą, privesdams nekuriuos faktus išz jo patirtų atsitikimų su keleiviais.

Toliaus, draugas Ant. Meszlis perskaitė eiles „Kalėjime“, raszytas be laiko numirusio gabaus lietuviszko dainiaus Pran. Vaiczaiczio (Sekupasakos):

„Gražiai, smagiai saulutė szvieczia,
„Glebius prisiuntus spindulių“....

Ant galo, buvo padaryta kolekta ant kankintinių, ne teisingai skriaudžiamų už lietuvisztę; surinkta \$3,31, o po susirinkimo draugas J. Marcinkevyczia pridėjo 19 c., tai išz viso pasidaro \$3,50, kuriuos prisiuncziam „Vienybės Lietuvininkų“ redakcijai.

Vardan Dr. Szv. Kazimiero,
Fin. sekr. *Al. Sibunas.*

Lost Creek, Pa. Nelaimės vis lanko mūsų kaimelį jau geroką laiką; priezastis nelaimės yra patvinimas vandenių, kurie užliejo daugumą kasyklių, o daugiausia mūsų aplinkinę, kad ik sziam laikui dar daugumas nedirbo; buvo jau besiruoszią pradėti, bet 28 d. vasario vėl gausus lietus pridirbo didelės pragaiszties, išz ardydamas kelius, paplaudamas namus ir pripildė kasykles išz naujo.

Už tai ne vieno darbininko grintelę apėmė rupestis, liudnumas ir vargas; aiskiai stoja priesz szejmynos tėvą, kuris nesutaupęs isztekliaus gyveno, ta pasibaisėtina bado valanda! Dėlto neystabu, kad mes tautiszkuose darbuose paskutiniam laike sziek-tiek apsileidome. Girdėjome ir suprato me tautiecių szauksmą stot pagelhon tautos reikaluose,

bet gyvenimo sąlygos stabdomus nuo visko.

Paskutiniam susirinkime mūsų draugystės szv. Jono sekr. A. Kalvaitis užmanymą pakelė, kad nors kiek paaukauti ar tai išz draugystės kasos, ar sąnariams ant pavargusio garbaus mūsų rasztininko A. Visztaliaus. Sąnariams pri-tariant tam užmanymui, tapo nutarta, kad sąnariai po kiek paaukautų tam garbės vertam vyrui, kuris išz jaunų dienų turėjo valnas mislis, ir jo žodžiuose bei rasztuose skambėjo karszta meilė tėvynės, už ką, žinoma, buvo persekiotas ir varinėtas išz despotiszkų žemių, bet kaip tvirtas tėvynainis, dvasioje neiszižada teisybės ir tautos, apleidžia tas nelėmtas szalis, su didele pragaisztim medegiszkam savo gyvenime, ir apsirenka valną szalį, Argentinos respubliką, su mislim liuosai darbuotis ant naudos žmonijai. Bet nepri-gimtos gyvenimo sąlygos, kaip ir klimatas, o teipgi užlaikymas szejmynos, naikino jo sveikatą; ant galo sukruzso po sunkia gyvenimo naszta ir szįdien laukia savo gyve-rimą nusileidžiant vieszuose prieglaudos namuose.

Dėlto sudėjom po kelis centus tam prakilniam vyrui ant priverstinų reikalų; išz viso susirinko \$2,55.

25 dieną vasario mirtis pakirto gyvenimo siulą Susiv. sąnarei, prigulincziai į mūsų kuopą, Urszulei Kvietinckienei, bet nuo įsiraszymo suėjo dar tik 4 mėnesiai su keliomis dienomis, per ką, žinoma, posmertinės negalės gauti. Paliko vyrą dideliu nuliudime, o keturis mažus vaikelius na szlaicziais. *M. Bridickas.*

Hammond, Ind. Pas mus atszilo, o pirmas lytus iszkrito 7 Kovo; darbai eina gerai, bet ir žmonių yra užtektinai.

P. Savolskis.

Brooklyn, N. Y. Czia susitvėrė nors jau kelintą kartą teatraliszka draugystė, po var-du „K. Donelaiczio“, kuri žada po velykų atloszti dramą „Sibirokai“.

Lietuvos Sunų Dr. 1 d. Kovo nutarė parengti didelį susirinkimą ant 16 d. szio mėnesio dėl apvaikszciojimo atminties numetimo baudžiovos Lietuvoje, tad ir kalbėtojų diktai užkviesta.

Teippat yra nutarta (nors draugystės įstatai to reikalauja) apvaikszciot 1 dieną Geguzės — su didele iszkilme, kaip tik labiaus galima truckszmą tarp Brooklyniecių padaryti. *J. Naujokas.*

South Boston, Mass. Kai po kiekvienos metuos pas mus yra szaukiamas visuotinas susirinkimas, tai ir sziuosmet, 2 Kovo, turėjome Dr. D. L. K. Vytauto. Diena išz ryto buvo lytinga, tai išz aplinkinės nekas buvo žmonių. Kalbėtojai buvo užkviesti išz aplinkinės ir nežiurėdami nėjokių kliuczių, pribuvo ir graziomis savo prakalbomis budino lietuvisus. Pirmiausiai kalbėjo p. V. Petkunas išz Brockton, Mass., kuris iszreiszkė savo meilę prie draugystės D. L. K. Vytauto ir ragino visus negaiszuojant prisiraszyti, priminė apie jos sunkią pradzią, kada ta drtė turėjo nukentėti nuo *iszgamų lenkbernių*, ir džiaugėsi išz puikiai bujojanczios dabarties. Kalba visiems patiko. Antras kalbėjo p. V. Kudarauckas; jis nurodė reikalą ir naudą prigulėjimo prie draugystės, privesdams dailius priluginimus, ir ragino brolius lietuvisus skaityti pamokinanczius rasztus, idant apsiszviesti ir suprasti, kuo esą. Kalba padarė labai gerą įspudį visuose ir tapo atidėkavota plojimu delnais. Toliaus kalbėjo centraliszkas vice-prez. S. L. A., p. V. Kaunas, apie ateinantį

XVII seimą, kaip mes turime priimti pasiuntinius ir apie kitus reikalus, kad galėtume paruosyti gražiaus, negu pernai Wilkes-Barre, idant ne-reiktų sarmatos kentėti, atva-ziavus pasiuntiniams. Kalbė-tojas rado visuose pritarimą. Paskutinis kalbėjo p. A. Ra-manauckas apie darbininkus ir jų visur išnaudojimą, kurį matome ant kiekvieno žingsnio; jis išvedė tą placziai, aiskindams darodymais. Gau-sus delnų plojimas buvo iš-reizškimu klausytojų užsiga-nėdinimo.

Draugystė D. L. K. Vytau-to isztaria szirdingą acziu vi-siems kalbėtojams, kurie savo prakalbomis suminksztino mu-sų szirdis, mokino meilės vie-nas kito ir ragino prie pakėli-mo nuvargintos mūsų tautos gražiais darbais.

Mes visi laukiame linksmo XVII seimo, kokį ir tikimės turėti, jei tik oras būtų gražus. Prašome visų kuopų S. L. A. iszrinkti gerus darbininkus, kurie važiuotų į Bostoną ne ant vaisių, bet turėtų galvoje, jog važiuos kasztais sunkiai dirbanczių darbininkų, ir kad atvažiavę galėtų dirbti ant vi-sų lietuvių labo. Ypacz ant szito seimo yra labai daug dar-bo, kad sudavadyti viską ir įvesti geresnę tvarką. O ant-ra, tas dienas bus daug žmo-nių, kurie troksza pamatyti lietuvių Susivienijimo seimą. Taigi delegatams iszpuls aisz-kinti nežinantiems apie lietu-vius, jų praeitį ir dabartinį jų stovį, paaiszkinant jų istoriją.

Nikodemus Gendrolius.

Susivienijimo L. A. reikalai.

So. Boston, Mass. Susivien. Liet. Am. kuopa, po vardu Did. Liet. Kunig. Traideno, szaukia susirinkimą ant 22 d. kovo (nedėlioje), nuo 4 val. po piet, lietuviszkoje svetainė-je 318 W. Broadway, So. Boston. Meldžiam nuoszirdžiai ateiti,

o ypatingai lietuves-moteris ir merginas, — kurios czia So. Bostone nepriguli nė į jokią draugystę nė į Susivienijimą. Vyrai bostoniečiai labai atsi-žymėjo, didelėmis kuopomis raszydamies prie Susivienijimo. O moters ir mergelės isz Bostono ir apielinkių snaudžia nenori pažinti savo motinos Lietuvos! Nenori iszgiristi jos graudingų ir skaudžių atdusijų, nenori pasigailėti jos, masko-lių purvyne sumindžiotos, — t. y. nenori raszytis prie Susiv. to mus garbingiausio arzuolo, užvėjos, kuris visus lietuvius be skyriaus glaudžia po savo szakomis, nuo visokių au-drų.

Užtaigi meldžiame jusų, gar-bingos Lietuvos dukters, atei-Kit visos su savo seserimis, duk-terimis, marcziomis ir kitomis, prisiraszykit ir sekit paveikslą savo vyrų, neduokite vadinti savę nedėkingomis pavargusios motinos-tėvynės dukterimis. Teip gi užprasom ir visus se-nus sąnarius susirinkti, nes bus renkami ant ateinanczio seimo delegatai.

Virszin. J. Raubynaitis.

Wilkes-Barre, Pa. 25 va-sario szijų metų, pas alderma-ną J. F. Donohue, trecziam Wilkes-Barre'ų varde, tapo iszrisztas skundas, kurį kiek ankseziaus buvo padavęs Lie-tuvių Rymo-Katalikų Susivie-nijimo prezidentas, p. A. Teplir, ant p. T. Paukszcziio, Tau-tiszko Lietuvių Susivienijimo kasieriaus.

P. A. Teplir apskundė p. T. Pauksztį už perzengimą savas-ties tiesų („trespass“), aisz-kiaus sakant, už prisavinimą ir pardavinėjimą Petro Kriau-szaiczio „Gramatikos“, iszleis-tos Susivienijimo (iki jam ne-suskilus) pinigais.

Parėmimui savo skundo A. Teplir parodė kvitas, pagal kurias užmokėta už atspaudi-mą „Gramatikos“ Prusuose ir už paraszimą jos; jis tvirtino,

buk „Gramatikos“ knygas pa-veržęs senasis Susiv. sekreto-rius. Pastaczius skersą klausy-mą, ar „jus nenorėjote permai-nyti Susivienijimo vardą ant kitokio?“ — A. Teplir atsakė: „mes nutarėme pridėti pie Su-sivien. vardo žodžius „Romos Katalikų“, bet paskui visas ko-mitetas, susivažiavęs į Wilkes-Barre, sutarė laikyti tą patį charterį ir konstituciją, o ne mainyti, kaip buvo padaryta seime“. Vienas isz klebonijos tarnų, paszauktas kaipo liudi-ninkas, patvirtino, kad jis pir-kęs nuo p. Paukszcziio „Gra-matika“ už kvoterį.

Toji byla pasibaigė teip, kaip lotyniszka patarlė pasa-koja: „pelė pagimdė kalną“. Aldermanas po visko klausia, ko mes isztikrųjų susirinkome? visa pabaiga buvo tame, kad sudžia pasakė p. Paukszcziui: „atiduokit 25 centus ir pridė-Kit kitus 25 centus už kasz-tus“. P. Pauksztis atidavė pu-sę dolerio, o sudžia uždėjo ant p. A. Tepliro kitus kasztus — 8 dolerius. . . .

Rodos, nepritiktų dviem vie-nos tautos organizacijom teip kudikiszkaiz tasytis. Priezastį tam duoda vis gi Rymo Kata-likų Susivienijimas. Czia tą-sosi ne to ir kito Susivienijimo Komitetai, bet tasosi tarp savęs broliai. Ar nepriderėtų paliauti sėjus papiktinimą tarp vienos motinos vaikų?

P. R.

Padėkavonė nuo Antano Czepolaucko.

Philadelphia, Pa. Kovo 10 1902. Nors gąsdino Lietuvių Rymo-Katalikų Susivienijimas ir vos ne priverstinai no-rėjo, kad bucziau Rymiszkam Susivienijime, bet asz, Anta-nas Czepolauckas, prisiraszęs prie Tautiszko Susivienijimo L. A., atsakiau, kad man yra geras, prie katro asz priguliu ir laikysiuos jame iki pabai-gai. Dabar isztiko manę nelai-mė: giltinė paveržė nuo manęs

gerą gyvenimo draugę, Leo-nardą Czepolauckienę; ji pa-simirė 3 d. vasario 1902 ir bu-vo teip gi prigulėjus prie Tau-tiszko Susiv. Per neapykantą guodoto mūsų prabaszcziaus, buvau priverstas, mirus pa-cziai, kreiptis pas angliszką kunigą, kuris apsiėmė atlaiky-ti visą dievmaldystę. Pajutęs tai, mūsų klebonas tuoj nubė-go nakezia pas angliszką ku-nigą ir sakė: kad to jis neda-leidžia, o kad ne, tai eisias pas vyskupą ir apskųsias; ant ma-nęs sakė: tas, sako, žmogus esąs netikęs ir numirėlė buvus tokia pati. Tada anglas pa-szaukė manę ir atsakė laidoti isz savo bažnyczios. Teip gi nesusivaldė, nepagąsdinęs gra-boriaus, kad be pinigų tas ne-laidotų ir neapsiimtų laukti pinigų. Nes, sako, ta organi-zacija pakriko ir sugriuvo, ne-turi nieko ir tu negausi. Žino-ma, anglas apie tai nieko neži-nodamas, o antra girdėdams tai nuo žmogaus su staczia api-kakle, pamislyjo — gal ir tei-sybė: pareikalavo isz virszaus užmokesties, sakydams, kad kunigas jam praneszė mūsų organizaciją jau ne ekzistuo-jant; reikėjo apmokėti grabo-rių isz virszaus.

Dabar asz A. Czepolauckas, sudedu szirdingą acziu Tau-tiszkam Lietuvių Susivienijimui Amerikoje, nes gavau isz jo izdo \$150,00 posmertinės greit ir be jokio vargo. Tegy-vuoja Tautiszkas Susivienijimas! tegyvuoja jo administra-cija ir vedėjai tautos ant tie-saus kelio! Gėda ardytojams tautiszku organizacijų! Velinu visiems broliams ir seserims risztis į tą tautiszką organiza-ciją; joje jus busite liuosi nuo visokių „globėjų“.

Su guodone sąnarys 10-tos kuopos Susiv. L. A.

Antanas Czepolauckas,

615 S. 2-nd str.

Philadelphia, Pa.

Giordano Bruno.

(Viens iš kankintinių už žmoniškumą).

Koperniko mokslas apie žemės sukimą aplink saulę sutiko baisesius prieštaravimus ir persekiojimus ne vien iš Rymo ir katalikystės pusės, kaip priimta tankiausiai mislyti. Sztai ką sako reformatorius Martynas Liuteris: „pasakoja apie kokį-tai naują astrologą (suprask: Koperniką), kuris darodinėja, buk žemė sukasi, o dangus, saulė ir mėnulis stovi ant vietos. Darodinėja, kad čia lyg tas pats, kaip vežimu važiuojant arba laivu plaukiant, kada važiuojančiam išrodo, jog jis ant vietos, o žemė ir medžiai bėga pro jį. Tai dabar, kam norisi, kad jį vadintų iszmintingu, stengiasi ką-nors ypatingo pramanyti. Sztai ir szits apskuktgalvis nori perverst astronomiją augstyn kojomis“. Negeriaus atsiliepė ir kitas reformatorius Melanchton: „akys liudyja mums, kad dangus sukasi aplink žemę per 24 valandas. Bet atsiranda žmonės, kurie ar isztroszkę ko naujo, arba norėdami parodyti savo iszmintį, darodinėja, jog žemė sukasi apie saulę“. Toliaus, Melanchton kritikavoja Koperniko teoriją, privesdams isztraukas isz szvento raszto, ir kreipiasi prie svietiszkių valdžių, meldamas, idant suvaldytų tą „apgaviką“, kuris priverstė žemę sukis, o saulę stovėti ant vietos. Sztai, kokios kalbos buvo girdėtis nuo iszmingiausių to laiko žmonių, kurie patys kariavo prieš senas nuomones ir sutvėrė teip vadinamą „Atsigimimo“ gadynę.

Nieko geresnio negalima buvo tikėtis nė nuo katalikiszkos dvasiszkijos, kuri visada laikosi senovės, iki ta senovė nesuzlunga, užlieta naujomis srovėmis. Pizos vyskupas vadino Koperniko knygą pavojingą, kvailą, skandaliszka ir

priesztaraujanczia szventam rasztui. Jezavitas Mavrolikas siulė praszciausią budą: jis sakė, kad geriausia būtų, iszpėrus gerai kailį Kopernikui. Dvasiszka valdžia uždraudė skaityt jo knygas, idant nesiplatintų pavojingas mokslas ir neužkenktų katalikiszkam tikėjimui. Katalikai ir liuteriečiai vienaip nusprendė apie Koperniko mokslą, vadindami jį pavojingu ir klaidžiu. Nauja ideja buvo visų sutikta su smarkiu priešgyniavimu. Pakilo kova! Reikalingos buvo aukos!

Pirmutiniu kankintiniu už naują ideją tapo *Giordano Bruno* (1548—1600).

Tai buvo stebėtinai žmogus, su dideliu gabumu ir talentu, kurį istorija praminė „philosophijos karžygiu“. Genialiszkas jo protas, kuris jau matė busiančius amžių atradimus, susivienijo su puikia iszkalba ir fantazija. Jo gyvenimas buvo pilnas audrų, kelionių, priepuolių, atsitikimų ir kovų už tiesą. Bruno ėjo per svieta, pranaszaudamas naujas idejas ir naują mokslą.

Gimęs 1548 m., savo jaunystę nuo 15 metų Bruno perleido dominikonų kliosztorių, mieste Neapolyj. Jis pastojo tų dėlto, kad mokintis. Bet kiltas jo protas negalėjo sutikti su ziauriais dominikonų įstatais. Jį apszaukė už laisvaprotį ir persekiojo. 1576 m. jis isztruko isz Rymo ir perėjo daug miestų. Lankėsi Genevoje (Szveicarijoj), Lyon'e, Toulouse'oje, Montpellier ir, ant galo, 1579 m. atsidurė Paryžiuje, o 1583 m. nukeliavo į Angliją; 1586 m. vėl sugrižo į Paryžių, lankėsi liuteranizmo žydiniuose Wittenberg'e ir Marburg'e; 1588 m. aplankė Pragą, 1591 m. gyveno Frankfurte, paskui Zuerich'e ir, ant galo, Venecijoje, kur ir pasiėgė jo liuosybės dienos: inkvizicijos pasiuntiniai sugriebė jį ir 1593 m. atbugdino į

Rymą. Isztisus septynerius metus Romos valdžia kankino jį inkvizicijos kalėjimuose, 9 Vasario 1600 m. iszkeikė, o 17 Vasario 1600 m. sudegino prie stulpo.

Už ką sudegino — pamatysime, skaitydami toliaus.

Nuo pat mažų dienų jo dvasią kankino nepergalimas troszkimas mokslo, — liuoso, plataus ir viską apimancio. „Žengimas prie tiesos — vienatinis užsiėmimas, pritinkantis galiunui“, — sakė jis. Bruno pats buvo tuo galiunu. Jis jieszkojo teisybės visur: graikiszkių philosophų veikaluose, pas arabų mokslinczius, pas scholastikus ir paslaptinųjų žydų kabbaloj. Jam pateko į rankas Koperniko knygos, ir jis isz syk persiėmė ano mokslo ir tapo pertikrintu jo szalininku. Negana to: jis suvedė Koperniko teorijas su savomis ir sutvėrė originaliszką sistemą. Jis įkvėpė dvasią ir gyvastį į Koperniko mokslą. Prisidėjo daugybė naujų dasiprotėjų, kurie nebuvo nė į galvą atėję pacizam Kopernikui.

Žemė — mažas, apvalinai kamuolys, suplotas poliuose (galuose), sukasi apie saulę sykiu su kitomis planetomis. Saulė, be galo didelė, pamazi sukasi apie savo asį ir teipgi suplota ties poliais. Bet visos pasaulės ne daugians, kaip atomas (smulkių-smulkiųjų dalelė), užklydęs begalinėje erdvėje; visata pilna milijonų-milijonais pasaulių. Kiekviena žvaigždė — tai saulė. Apie tas saules sukasi nesuskaityta galybė planetų, kaip mūsų žemė. Ant jų gal gyvena žmonės. Tos pasaulės turi savo gimimo teoriją: vienos gema, kitos žusta. Visatai nėra galo. Pasaulėms nėra skaitliaus. Gyvastis ir daila (grozybė) iszsisklaidziusios visur.

Tokios buvo mislys pas Bruno. Ir kas galės prieštaurauti prieš jas dabartiniam

laike? Bet XVI amžiuje jos iszrodė be galo drąsios ir kvailos! Apie tulą mokslinczių pasakoja, kad jis, tą beskaitydamas, gavo proto sumiszimą: jį apėmė paslaptinė baimė, kad mes, galbut, klaidziojame kokioj-tai bedugnėje, kur nėra nė galo, nė pradzios....

Bruno žengė toliaus. Savo philosophiszkuose veikaluose, kaip ir kiti augstai protincziai, jis jieszkojo teip vadinamo „vienumo“. Tarp visų yvairių ir priešingų kits kitam apsiereiszkimų visatoje, turi buti kas-nors, kas jungdams davadytų ją ir suteiktų jai tam tikrą prasmę. Tas vienumas negali skirtis nuo paczių daigtų; jis turi užverti savyje visatą, kuri iszsiplėtoja isz jo; jis turi buti viename viskas ir visame vienas. Tas vienumas — tai Dievas, visatinė esybė, — vienintelė ir vienatinė pradzia arba *causa immanens*, — tai, kas yra daigtuose, vienog atskirtuose nuo jo, lygiai kaip visata yra atskirta nuo savo dalių. Jis yra tverianczioji ir paskutinė priezastis visko, pradzia, vidus ir galas, amžinas ir nepabaigtas. Savo veikme jis sutvėrė svieta, savo veikme jis pildo savo gamtos įstatymus, jo reikalavimas yra tikra liuosybė. Jis yra veikianczioji visatos dvasia, jis yra pradzia judėjimo ir tvėrimo, jis įkunyja pats savę nesuskaityto yvairumo veikluose (formose), kurie suziedzia pavienius daigtus. Kas pabaigtinai tikra — tam viskas turi buti galima; sutvėręs kokį daigtą, jis gyvena pats tame daigte, kurs susiziedė isz jo padavadyjimo. Tas antrapusis Dievas, kuris isztikrųjų yra vienu su anuo, — tai medega. Taigi svietas yra gyva visata (cosmos), įkvėptos gaivesties sąstata (sistema), kuris sėkium yra isztobulinimas yvairių laiptais besiplėtojanczių veikslų.

Tas vienumas, kuris dalinasi į daugybę daigtų, gali buti

pavadintas *monas monadum*; kiekvienas daigtas yra monada (*monas*) arba savimi — esantysis, gyvas, pats savyje visata. Tų monadų gausybė neapskaitoma. Žmogaus dvasia yra protaujanti monada ir stovi viduje tarp dieviszkos izšminties ir szalutinių svieta daigtų. Kaip dieviszkos gyvybės dalelė, žmogaus dvasia nemari. Augszciausia dvasios veikmė — tai prisistebėjimas dieviszkam vienumui, apsi-reizskianciam yvairiuose paveikluose. (*Szitas izsguldy-mas Bruno philosophijos pa-imitas iz „The Encyclopaedia Britannica”, IV k., 401 pusl.*)

Trumpiaus izsguldant tą teoriją, pasakysime teip: visata yra vienatinės Dievo esybės apsi-reizskimu. Kaip keistai izsrodytų priezastis be pasekmių, teip ir visata be Dievystės! Vieni gema, kiti žusta, kaip putos, kilancios ant banguojančių marių vandeny, bet esybė liekti amžina. Dvasia ir materija (medega) — dvi tos esybės pusės. Jos neper-skiriamos; kuonomažiausia dulkelė, įsikunijus, įgyja dvasią. Izšmintis paeina per viską, per mažą ir per didelį daigtą, bet ne vienokiam laipsnyje. Žmogus yra pasiekęs izš tų laiptų augszciausią. Pame-tęs klisoztorių ir stebėdamasis į platų svieta, Bruno matė vi sur aplinkui vieszpataujant gilią tamsybę. Ir jis negalėjo tylėti. „Kas pažino tiesą — tą paslėptą nuo žmonių izdą, — tas turi būti jos tarnu, auklėti ir sergėti ją, kad kas neniekintų, nė nepatremtų jos”.

Už tuos szviesos spindulius, kuriuos jis barstė po svieta, jam užmokėjo kalėjimu ir laužu. Kaip augszciaus sakyta, inkvizicija laikė jį 7 metus kalėjime.

Jį prikalbinėjo izszžadėti savo „paklydimų”. Bet kaip jis galėjo atsisakyti nuo to, kas jo akyse buvo szvencziausia tiesa, priesz kurią nulenk-

galvas busianczios tautos?

„Ateis tas laikas, kada visi pamatys tai, ką asz dabar ma-tau!” — tvirtino jis.

Kito kiltadvasio Hugo Gro-tius'o (1583—1645) žodžiais jis galėjo pasakyti savo kan-kintojams:

„Kas visą amžių kaliniu — kaip mes — pravargo: „Izš motinos gyvato — kalinės gyvos — „Izšėjęs vargt ant svieta margo, „Kur dvasią kuno kalinėj tur užrakinti, „Pasvui supus tarp grabvieczių tamsos, — „Ar tokj retėzių tarszkėjims gal bauginti?”...

Jį gąsdino myriu, bet jis, primindamas kitus kankintinius už žmoniją, kalbėdavo:

„Yra žmonės, pas kuriuos meilė Dieviszkos galybės teip stipri, jog negali suardyti ją nėjoki gąsdinimai ir kuonobai-siausios bausmės. Tokia mirtis vienam szimtmetyj daro ne mirstancziu busiancziuos am-ziuose!”

Jam apskelbė nusprendimą: sudeginimas ant laužo.

Bruno, drąsiai dirstelėjęs į teisdarius, tarė:

„Jus skelbiate nusprendimą su didesne baime, negu asz jį izsklausau!”

Jam dar kartą rodyjo nu-pirkti gyvastį, izszizadėjus sa-vo mislių.

„Asz mirstu izš linoso no-ro!” — atitarė jis.

Tai buvo paskutinis jo atsakymas.

Atejo diena 17 vasario 1600 metų.

Ant vieno izš Rymo plečių tapo surengtas laužas. Izš vi sų pusių žmonės skubinosi pamatyti mirstant „eretiką”.... Artinasi jo mirtis... Skambina varpai... Uzia ir juda be galo didė gauja.... Staiga viskas nutyla... Pasirodė procesija. Prieszais plevėsuoja raudonai-kruvinas papartis, paskui jį seka dvasiszkiejie žibancziuos rubuose; eina jie, kažin ką gedulingai giedodami. Bet nieks ant jų nežiuri. Visų akys nukreiptos ant „prasikaltėlio”. Eina jis izš-lėto su žvangancziais retėziais ant rankų ir kojų. Kaip jis izšblyzskes! Bet kaip ramus ir stiprus dva-

sia! Nė zenklo abejojimo ant jo veido, kur spindi gilios du-mos. Didelės nuliudusios akys žiuri į tolį. Dėlko-gi jo-se tiek liudnumo? Ko jis gailauja? Ar jam gaila palikt szį gyvenimą, ar jis apgailauja szitų gaujų tamsybę? Bet sun-kus kelias pabaigtas. Užstojo didelio tykumo valanda.

Bruno pamaži lipa ant lau-žo... Pririszo jį prie stulpo.... Nė skundo, nė izšmėtinėjimo, nė vieno garso jis neiszleido. Tik vėjas sklaistė garbiniuo-tus jo plaukus ir atputė jam pavasario ziedų kvapą. Bruno pakėlė akis į dangų. Kaip tą viskas puiku! Pavasaris zydi, paukszteliai melsvoj dan-gaus augsztybėje cziulba-ul-ba.... Ir tam viskam reikia dabar pasakyti paskutinį: „su-diev!” Bruno nemato savo kankintojų, kurie kruta žemai, norėdami užkurti laužą. Dar valandėlė — ir pakilęs lieps-nos stulpas uždengė mokslo vyrą nuo žmonių akių! „Asz mirstu kankintiniu izš liusoso noro!”

Žuvo Bruno. Žuvo ir dau-gelis kitų; bet visi laužai ant svieta neturi tiek pajiegu ir tiek galybės, idant nustelbti ir izsnaikinti pabudusią ideją....

Psykologija.

(Žiur. 11 num.)

Girdėjimas.

Girdėjimas yra prakilniau-sias izš visų mūsų pajautimų, už taigi czia nors trumpai aparaszysiu apie girdėjimo prietai-sus.

Ausis susideda izš trijų skir-tų dalių: pavirszutinės, kuri matoma izš dalies, taigi kau-szelio ir kanalo, kuris baigiasi, pasiekęs ausies bugnelį; antro-ji ausies dalis yra bugnelis; treczioji — viskas, gulintis už bugnelio. Pavirszutinė dalis priima, pernesza ir perdirba oro virpėjimus arba vilnis, kol jos atsimumsz į bugnelį; bug-

nelis tik plona plėvytė, kurios antroje pusėje prisikabinus yra kaulukų eilutė; nuo oro virpulių sujuda ir kartu suju-dina kaulyczių eilutę; szitie izš eilės sujudina plėvutę, ku-riuje yra ypatingas skystimė-lis; žinoma, sujudimas plėvy-tės kartu sujudina skystimėlį, kuris padilgina nerviszkus siu-lelius, kurių daug tukstanczių yra ausyje, ir padaro balso į-spudį. Kiekvienas nervas skir-tą balsą priima, o galop tiejie nervai susivienija į vieną siu-lą, kurį vadiname girdėjmo nervu. Szitas, kaip ir kiti pir-miaus minėti nervai, keliauja į girdėjimo centrą galvoje; pa-siekus nervams tą centrą, ypa-ta atjauczia apsi-reizskiantį balsą.

Skirti daigtai skirtai izszduo-da ir pernesza balsą, dėlto kad jų virpėjimo galė skiriasi; me-dis arba plienas pernesza spil-kytės drikstelėjimo balsą ke-letą szimtų pėdų, ir jeigu ausį priglaudus klausysi, tai izšgir-si. Be tvarkos ateinanczias oro bangas vadiname bildėsiu ar-ba klegėsiu, bet kad laiks nuo laiko tos paczias bangos atkar-tojamos esti, — sakome, kad skamba garsas arba aidas. Ne-kuriose ligose girdėjimas labai daug pasididina, ir girtas pa-prastai jautriaus girdi, negu blaivus. Nors oro bangos pa-daro įspudį, tacziaus tankiai ausis klysta kaslink szalies, izš kurios balsas atskamba, ypa-tingai laikant galvą ant vietos.

Vidurinėje ausies dalyje, va-dinamoje labirintu, yra tris susirietusios dudelės, pilnos skystimėlio; galvą bekraipant, bent katroje dudelėje skysti-mėlis susijudina, kaip augsz-cziaus minėjome apie padilgi-nimą nervų, kada tas skysti-mėlis sujuda, teip ir dabar tas pats nusiduoda — persiduo-dant tai nerviszka sriovei į smegenis, vienoje dalyje ke-liauja pro centrą, kuris valdo skilvio nervus. Kuomet ju-dėjimas arba trankymas gal-

vos per smarkus esti, padilginimas yra teip gausus, jog atsiliepia sujudinimu skilvio nervų centro, pro kurį, kaip sakėme, tas girdėjimo nervas keliauja; tuomet kelionėje ant jurių žmogus iszmeta Dievo dovaną per burną; dėl tos priežasties daugumas supamų kudikėlių be galo vemia, o mamos sako, kad vaikas peržindęs ir tt. Kad tas tiesa, liudyja kelionės kurtnebylių, kurie niekada nevemia, nė neapkvaista, vandeniui plaukiant.

Girdėjimas ypatingai iszbulina žmogiszką protą; be girdėjimo isz balsinių tarmių neiszsdirbtų kalba. Visoki jausmai apsireiszkia pas žmones ypatingu atjautimu. Kartais prasti garsai giliausius mūsų jausmus sujudina. Kas tik girdėjęs yra nelaimingos ypatos atdusį, linksną nusikvatojimą arba elgėtos aimanavimą, tas supras, kad galima prastiems balsams be žodžių atjausti. Susikalbėti žmonės gali vien dėlto, kad girdi. Balsai yra veik visų jausmų iszguldytojai.

Dar bus.
Dr. J. T. Želvienė.

Aukos kankintiniams.

Lietuvos dukterų draugystė
Scranton'e 2,00
Szv. Kazimiero dr. Brooklyn'e, N. Y. surinko per savo szventę 3,50
Buvo \$11,07
Isz viso \$16,57

Aukos ant besimokinančios jaunuomenės.

Coalgate, Ind. Ter., lietuviai (vardai paminėti „Vien.“ 10 num.) per p. M. Giedrikį 6,00
Buvo \$4,28
Isz viso \$10,28

Aukos A. Viztaliui.

J. Stepanauckas, Plymouth, 25
V. J. Petkon, Brockton, Mass. 25
Coalgate liet. per p. M. Giedrikį 50
Lost Creek, Pa. per p. M.

Bridicką:

J. Skamaroczius 10
J. Gavanauckas 10
K. Kurszvietis 5
M. Bridickas 10
J. Vaicziunas 10
J. Matulonis 15
V. Vaicziunas 25
K. Skystimas 10
A. Dambrauckas 10
J. Betkauckas 25
S. Vasiliauckas 10
M. Stiapulaitis 20
J. Balkus 5
J. Dailyda 15
J. Gruszincas 10
J. Puszianckas 5
A. Kalvaitis 25
M. Roczkus 10
V. Czivincas 10
G. Klyszys 5
J. Kalvaitis 10

Buvo \$10,42

Isz viso \$13,97

Aukos A. Gavienui.

V. J. Petkon, Brockton, Mass. 25
Aug. Pileckis, Philadel., Pa. 10
Isz Boston, Mass., nuo p. J. Raulynaiczio, nedasiųsti pagal 3 „Vien.“ num. 25
Coalgate, Ind. Ter., lietuviai per p. M. Giedrikį 50
Nashua, N. H.

Draugystė St. Kazimiero paaukavo per kolektą 2,30
Nuo pavienių ypatų tapo surinkta isz Nashua, N. H. 3,80
Buvo \$69,17
Isz viso \$76,37

Nuo Redakcijos. Nuo dabar, jei bus kur surinktos p. Gavienui aukos, teiks isz malonus aukautojai siųsti jas staciaziai p. A. Gavienui, kurio adresas: Philadelphia, Pa. Beck str. 214. Pavedame skaitytojū atyda isz itą p. Gavienuo atsiszaukimą:

„Iszbuves tris savaites ligonbutyj, tapau iszraszytas, mažai ką pagydytas. Dabar negaliu įspėti, ar atsitaikys galima vieta, o jeigu atsitaikytų tokia, tai ar įstengsiu pastoti ant jos; o dar labai gali buti, kad pagal stovį sveikatos tapsiu pri-

verstas važiuoti į sveiką orą, dėlto pilno atgriebimo jos; prietam kuomet nualgau ant reikalingo apsirengimo, nuožemiai lugoju maloningų viengenczių tēsti siųsti aukas ant mano vardo. Prisiuntusiems aukas, kaip atskyrims ypatom, teip ir draugystėms, nuožirdziai iszreiszkiau savo „acziu“. Sziuomi liekuosi su guodone. *A. Gavienuas*”.

Redakcijos atsiliepimai.

P-ui K. M. Lubenui, So. Boston, Mass. Jusų kuopos pinigai, \$10,25 ir \$4,50, isz viso \$14,75, — pakvituoti 7 „Vien.“ num., ant 82 puslap., dar 12 vasario.

Pajieszkojimai.

Asz, Baltramiejus Tolis, pajieszkau savo pusbroliū Vitkū: Juozupo ir Kazimiero. Abudu, paeina isz Kauno gub., Raseiniū pav., valseziaus Labarzdziū, par. Kvėdainiū, isz miestelio Pajuruko. Daugiaus kaip metai gyveno ant Hawaii salos; turi szvogerį Pittsburg, Pa., Antaną Kungį. Jie patys ar kitas tautietis teiks isz duoti žinią ant szito adreso, kur jie randasi. B. Tolis, P. O Hakalau, Hawaii, Territory. Box 45.

Asz, Kazys Raulynaitis, pajieszkau savo broliū Andriaus ir Matijosziaus Raulynaiczziū, kurie paeina isz kaimo Juodaraiscziū, Prienu par., Senapilės pav. Kas žino apie juos, bus malonus praneszti ant szito adreso:

Chas Raulen,
Wilson, N. C.

Pajieszkau Adomo Kubiliaus, 20 metų isz Kauno gub., Raseiniū pav.; metai atgal dirbo kasyklėse West Moreland'e. Girdėjau jį Waterbury'je esant. Praszau jo paties arba kitų duoti žinią po adresu:

Jur. Kubilius,
Rendham, Pa.
Lackawanna Co.

Asz, Jonas Martinkaitis pajieszkau savo dėdziū Jono Rakaucko ir Kazimiero Rakaucko. 20 metų kaip gyvena Baltimore, Md. Teiks isz atsiszaukti ant szito adreso:

Jonas Martinkaitis,
View Park N. 78
By Bellshill, Scotland.

Pajieszkau savo dviejū broliū Jono ir Petro Dumszū. Jonas gyvena per 4 metus Waukegan, Ill., netoli Chicagos, o Petras isz Lietuvos vargomistra, teip-gi buvo Waukegane atgal 2 metai. Turiu svarbū reikalą. Jie patys arba kas kitas praszau duoti žinią ant adreso:

Donat Dumsza,
205 North 4-th str.
Brooklyn, N. Y.

10 doleriu.

Apturės, kas sugaus vagi Simaną Janaiczina, kurs 28 d. Vasario pavogė nuo manės 55 dol. Janaiczinas dar jaunas, 20 metų, raudono, pailgo veido, 5 pėdų 10 coliū augszczio; turi juodą ženklą po deszine akim nuo anglies. Apsivilkęs rusvu overkoczium ir mėlynomis kelinėmis. Plymouth'e jis turi tėvus. Kar. Minkelis
Plymouth, Pa.

Balius! Balius!

Didelis pirmas balius bus 5-tą d. balandzio draugystės Sunų Lietuvos, Wilmerding'e Pa. Prasadės nuo 4-tos valandos popiet, o trauks isz iki 12tos nakties. Įzenga vyrams 50c., moterims ir merginoms dykai. Baliaus vieta — Turner hall, tarp 6 ir 7 gatvės Braddock. Nuolankiai kviecziamė visus lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti. Svecziai bus szirdingai priimti ir smagiai praleis laiką su graziais palinksminimais.

Komitetas:

Isz visur.

Isz Madrido (Ispanijoje) pranesza, kad tvirtumoje Montjuich, valdziai liepiant, tapo sugauti ir suszaudyti keletas darbininkų, prigulejusių prie straiiko Barcelonoje.

Koki dimniai esti tarp yankee'ų, parodo toks atsitikimas. Amerikietis P. Donahue užsimanė priverstinai gauti popieziaus Leono XIII paraszą. Visai jis suko apie tą dalyką, bet paraszo iszgauti neįstengė. Tada jis griebėsi prie kytrumo: budams turtingas, paraszė ant popieziaus vardo czekį su stambia pinigų suma ir prasžė iduoti popiežiui su ta sąlyga, kad szits savo paraszu pakvituotų priėmimą czekio. To jis greit susilaukė ir tokiu budu popiezius pelnė gražų pinigą, o yankee Leono XIII autographą (paties paraszą).

Liverpool'j, Anglijoj, statys du laivu tokio didumo, kokių dar nebuvo; ilgis isznesz 700 pedų, o spēka bus lygi 48, 000 arklių spēkai.

Dabar jau tikrai apskaityta, kiek pragaiszties padarė žemės drebėjimas apygardese miesto Szemacha (Uzkaukazyje); 126 kaimuose aplinkui sugriauta 3,496 namai, o pagadinta 3,493 namai; be to dar sunkiai sugadinta 4,163 kaimiečių triobos, 11 bažnyčių, 41 muzulmonų maldos namas, 11 fabrikų ir 3 mokslinycios. Suvirsz 20,000 žmonių vargsta be maisto ir pastogės.

Garsus Cecil Rhodes, savininkas aukso kasyklių Transvaaliuje, kurs sukurstė karę anglų su burais, guli dabar ant mirties patalo. Jam, po teisybei, reiktų kiteip numirti, bet žmogui, mirsztanciam nuo ligos, velysime laimingo numirimo.

Kur musu iszganymas?

P. Darujotas.

(Tasa.)

lenkų tiesų¹); didis rusiškas poetas (dainius) Puškin verkė iš dziaugsmo, išgirdęs Varšavą pasidavus²). Dar 1864 metuos, antriems lenkmečiams prasidėjus, visi apšviestunai, kurie buvo iš pradžių lenkams prilankus ir laikėsi Herceno pusės, perėjo prie Katkovo ir mums žinomo Muravjovo-Koriko.

Buvo, vienog, vis tai mažmožiai, nes teisybę sakant, rusų apšviestunams buvo vjstiek pat, kas dėsia su Lenkija: ar ji bus savistovi, ar po maskoliais, ar šiokia ar tokia rėda viešpataus tę.

Dabar kas kita. Dabar platiems rusų draugijos kladamis naudinga ir reikalinga, kad visos, po caru gyvenančios tautos, pradėdant nuo Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos iki Kaukazui ir Finijai (Finnliandijai), ko labiau ir nuolatos būtų apmaskolinamos. Dabar tie svetimi rusams kraštai reikalingi tukstančiams maskolių šeimynų, nes anie joms duoda pramitimą, tie kraštai yra tai, jeigu galima teip pasakyti, gardumynai (skanskoniai) visai rusiškai draugijai. Caras gudriai padarė: siunčia tukstančiais apšviestus maskolius į tuos nemaskoliškus kraštus apmaskolinimui jų, ir jie dabar carui tarnauja, o pirmiaus daug privisę, nežinodami kur dėtis, ėjo prieš carą; tokiu budu caras panaikino iš dalies neapykantą prieš savę tarp apšviestunų.

Nuo užmušimo Aleksandro II (1881 m.) apmaskolinimas įgijo tautišką varsą. Pirmiaus rupėjo Maskolijai, neleisti kitoms tautoms mesti jos pančius ir panaikinti lukesčius apie savistovią buseną. Mažai rupėjo vyresnybei, kokioj kalboj pabrikantai vedė savo knygas, arba kokioj kalboj pabrikantai vedė savo knygas, arba kokioj kalboj buvo daroma komanda gaisriams (ugniagesiams); rupėjo tik, kad augščiausios vietosir daugumas atsakančių urėdysčių už imtame krašte būtų maskolių apsėstos, o kitas vietas palikdavo kraštiečiams. Suprantamas dalykas, persimainė iš pat gilumos apmaskolinimas, pradėjus pasieniniams kraštams buti ne tik viešpatavimo plotais, bet ir vieta, kur turi susirinkti ir pramisti neramus, nekantrus rusiški apšviestunai. Svarbu buvo išalkusiai gaujai maskolių-intelligentų ištraukti geresnes vietas nuo vietinių žmonių. Greitai visos augščiosios vietos buvó jau anų apimtos, o kad užgandinti nekantriųjų rusų gaują, pradėjo varyti lenkus jau nuo seniai apgyventų vietų. Iš pradžios visos viešpatystės urėdvietės teko atėju-

1) Buvo tai laikuose Aleksandro I (V. pr.)

2) Per pirmus lenkmečius 1831 m. (V. pr.)

nams-rusams, paskiaus ant geležinkelių, iš kur prašalino tukstančius lenkų darbininkų. Rusų-apšviestunų jurė, kuri plaukė į Lenkiją, augštomis vilnimis tekėjo į šitą kraštą. Kiekvienas rusas, gavęs vietą Lenkijoje, stengėsi parsigabenti ir savo giminaičius. Visiems vyresnybės pradėtiems darbams buvo parkviečiami darbininkai iš Rusijos. Šitas apmaskolinimas sutvėrė Lenkijoje, kaip pirmiaus Lietuvoj, didelę spēką, kuri, sujungta abelnais reikalais ir negirdėtomis privilegijomis, išaugo į baisiai stiprią galybę, priešingą vietiniams gyventojams, padalintiems į luomas. Šitos galybės, susidedančios iš visų valdininkų ir maskolių-šnipukų, busena priguli nuo apmaskolinimo tvirtumo. O vyresnybei naudinga padaryti buvusius savo priešus ištikimais tarnais ir šnipukais ir, žinoma, ji nepermainys savo pasielgimo, net visur, kiek įgalės sušels tuos činovnikus, visur duos paspirtij ir pagelbą.

Visa viršminėtų gaivalų gauja Lenkijoje, Latvijoje, Lietuvoj ir ant Kaukazo stengiasi, žinoma, patraukti po savimi ir Maskolijos apšviestunus, įkalbėjus jiems reikalingumą platinimo maskolystės; tas aniems pasisekė ir dabar tokių pažiurų prisilaiko visi činovnikai, pasiekė jos pirmžengius, o iš dalies tą galima rasti ir socialistiškoj partijoje.

Šita pakraipa, kuri pavedė visus pakraščius išalkusios gaujos savivalei ir kuri gelbsti carą nuo maištų jo paties kraštuose, turi nuolatos tvirtėti ir platintis. Mums bematant, įvedė maskolinimą Finijoje (Suomijoje), o kituose kraštuose nebeliko nieko sumaskolinimui apart liuosnorių ugniagesių.

Dabar apmaskolina ne vienas caras ir ne jam vienam tas rupi. Tuo užsiėmė platus rusiškos draugijos klodai — dabar apmaskolinimas pasidarė visos maskolių tautos darbu. Todėl jau dabar sąlygos persikeitė ir prispaustieji turi „ne tik prieš vyresnybę, bet ir prieš visą tautą¹) kovoti”.

Paisant ant to viso, aišku, kad dabar laisva „santaika” Lenkijos su Rusija turi pasilikti tuščia svajone, nes norėdama santaikos, Maskolija nesutiktų prašalinti tukstančius činovnikų, teip slėgiančių Lenkiją, o be to santaika negalima. Maskolinimas kitų kraštų suteikė ramybę pačiai Maskolijai, nes prašalina neramiuosius, ir jeigu nors truputį vyresnybė pasigailėtų anų ir nebeleistų činovnikams teip baisiai slėgti tuos kraštus, sujudintų činovnikus, sukeltų jų pasipriešinimą, o prie činovnikų prisidėtų dar kiti klodai, su anaisiais su-

1) Cia tegalima kalbėti apie tuos klodus, kurie turi susipratimą. Tamsių maskolių muzikus ir daugybės miesto proletarijato, kurs tik dabar pradeda prasitrinti akis, negalima priskaityti.

rišti. Ir šitie klodai, kiek įmanydami, kovoja prieš „santaiką“, kuri nors mažiausius palengvinimus žadėtų lenkams. O šiųjų daromi santaikos užmanymai, jeigu sutinka su činovnikų reikalais, baisiai patinka ir tankius taikiųjų partijos tvirtinimus apie savo ištikimumą carui, činovnikai supranta taip, jog lenkai iš liuso noro išsivadėję savo nepriegulmystės ir žada kantriai tempti Maskolijos jungą.

Šiandien, maskolius-činovnikas, neveizinti privilegijas, kuriomis jis apdovanotas pakraščiuose, nėra galutinai užganėdintas, nes neapykanta, kurią jam parodo vietiniai gyventojai, nėra geru paviržiu. Jie malonėtų gyventi tokiose pat paprastose sąlygose, kaip ir kiti žmonės, ir be to gauti kuodidžiausias algas. Tik tikra santaika lenkų su maskoliais palengvintų činovnikų busena, nes turėtų viską, apie ką svajoja: mažai darbo, daug užmokesties ir kaimynų meilę.

Tokios tai pažiūros buvo visų maskoliškų laikraščių garsiai išreikštos, užėmus sostą Mikalojui II. Jie meiliai prisiklausė kiekvienam žodeliui ir žingsneliui taikiųjų lenkų partijos, gyrė ją, kad išsivadėję visų „tuščių svajonių“ ir pabraukdavo, kad toks persikeitimas lenkų pažiūrų yra seniai jau maskolių laukiamas ir labai parankus.

Bet labai apsiriktų, kas sakytų, jog tie patys laikraščiai buvo Lenkiją užstoję ir kokį nors palengvinimą jai išgavę; bet žadėjo prasklaidinti neteisybes, kurios be jokios naudos erzino lenkus ir apsinkino per tai jų sugyvenimą su viešpataujančiais maskoliais; tokiu budu norėjo maskolinimą dar *palengvinti*.

Tik negirdėta lengvatikystė maskoliškos partijos, norinčios santaikos, ir tuštybė jos pasekėjų-apšviestunų padarė taip, jog tuli lenkai įtikėjo, buk caras ištikrųjų žada sugrąžinti lenkams jų tiesas ir paklausęs lenkiškų laikraščių „Kraj“, „Słowo“ ir kitų, prašalįs visus rusus iš Lenkijos.

III.

Pasekėjams lenkiškos taikiųjų partijos akimis merkiant ir slapta šnabzdant liaudžiai, jog greitai užeis lytus gerų lenkams caro „ukazų“ ir yvairių mylestų. — Imeretinskis, Varšavos generol-gubernatorius, aiškiai parodė, jog vyresnybė, kad ir būtų užsimanius rašyti kokius naujus „ukazus“ (paliepinimus), tai jau tik ne ant naudos lenkams.

Savo memoriale¹⁾ kunigaikštis Imeretinskis aprašo taikiųjų partiją keliolikoje eilučių. Jis pripažįsta, jog ji vyresnybei naudinga, vadina ją „gaivinančiu upeliu“, bet „maža srove“

1) Lietuviškai jis yra sutrumpintas ir apgarsintas knygutėj po vardu „Maskolių valdžia ir žmonės“. (V.p.)

ir apie ją nesirūpina nė viename užmanyme permainų, šiam kraštui reikalingų. Baimė neramiųjų gaivalų ir jų pasipriešinimo — yra vienintelė priežastis, kuri prispiria kunigaikštį kalbėti apie permainas (reformas).

Reformas, reikalingos palengvinimui muzikų busenos, tik dėlto turi būti įvykdytos, idant apsaugoti, „kad muzikas netaptų žaislu politišku judėjimų rankose neištikimų žmonių, einančių prieš vyresnybę“. Vyresnybė turi užstoti muzikus, nes nerimstančioji ir nenorinčioji santaikos partija lenkų-apšviestunų įkandina seka vyresnybės parėdymus šitame atvejuje ir pastebėjus kokią kliaudį ar neteisybę, stengiasi tuojau privilioti muzikus. Anot Imeretinskio, muzikai ne iš meilės prisirišę prie caro, ką galima pastebėti pas maskolius, bet liekti jam ištikimi dėlto, kad jie per carą turi šokią-tokią buseną.

„Jeigu pamatai valdžiai priešingų gaivalų bus sujudinti, ir jeigu muzikai Vystulos apyrbės apsiriks savo lukesčiuose, jog mes apie anuos rupinamės, jie atlyš nuo vyresnybės ir nėjokios vėlesnės reformos nebesugrąžis apjuoktų ir atmestų simpatijų“.

Imeretinskis mislyja, jog liaudies knygnai turi didelę vertę ir laiko naudingą daigtu įtaisyti tokius knygnus. O kodėl? Dėlto, kad paskutiniame laike gudrių ir vikrių kurstytojų (agitatorių) išplatinta tapo tarp žmonių daugybė knygelių, cenzūros neleistų, užsienyje spaudintų, o tokių knygelių seniai reikalauja lenkų muzikas, o dar labiaus pabriku darbininkas, neturėdamas ko geresnio.

„Liaudies knygnai turi būti didžiausiu įnagiu ir vyriausybei neūduodant joms reikalingų pinigų, mums nieko nepasilieka, kaip rankas nuleidus žiurėti, kaip socialistiška propaganda (kurstymas) platina savo gadinančią ir griaujančią įtekme“.

„Išvairius mokinimą lenkiškos kalbos iš mokslainės, tą kalbą išguldinės kur kitur, ir tai žmonės, nevisuomet vyresnybei ištikimi“. Reikia pagerinti mokinimą prigimtos kalbos vidutinėse mokslainėse, kad išvengtų tokios agitacijos, kuri iš dalies griaua triobą vyresnybės statomą. „Ko žemiaus vyresnybei statant lenkišką kalbą mokslainėse, agitatoriai turi įrankį parodymui, jog vyresnybei rupi sumaskolinimas. Reikia atimti nuo agitatorių pamatą ir todėl reikia pagerinti išguldytą lenkiškos kalbos pradinėse mokslainėse“.

Vienintelė reforma, kuria Imeretinskis siulo apdovanoti darbininkus, — tai emeritališka kasa kalnakasiams. Kodėl šitą reformą randa Imeretinskis reikalinga? Vėl dėlto, „kad

(Toliaus bus).

Prancuzijoje dirbo 1900 m. sunkius darbus 2,755,995 darbininkai; ant tukstancio darbininkų 64 patiko yvairios nelaimės: 1083 tapo užmuszta, o 231,893 suž-ista.

Prusijos sostapilėje Berlyne, kur yra 1,884,346 (1900 m.) gyventojai, užpereituos 1900 metuose užmuszė miesto skerdinyciose 11,610 arklių, kurių mėšą išspirko neturtėliai savo maistui; sekancziuose 1901 m. tas skaitlius pasidauzino iki 12,929 arklių, o sziuosmet musza dar daugiaus, nes pavargėliams nėra kuo misti.

Prancuzijoje, mieste Besancon, kariszkas sudas apsudyjo kareivį prie kanuolių Grasselin'ą ant dviejų metų kalėjimo už tai, kad jis, liepant vyresniems, užsispyręs nenorėjo užtaisyti kanuolę szuviu. Jis sakė: „asz nenoriu mokintis žudyti žmones“. Baudziamas už neklausymą, Grasselin tvirtino: „Kristus mokino — ne užmuszk! mylėkitės tarp savęs“. Grasselin yra prasto kaimiečio sunus. Kitą kareivį Delsol'į taipgi apsudyjo ant dviejų metų kalėjimo už tai, kad jis nenorėjo vartoti szau-dyklės.

Berlyno universitete naujai įvestas mokinimas kiniszkos kalbos.

Sukakus popiežiaus Leono XIII jubilėjui, jam padovanos tikintieji auksinę tiarą. Popiezius nesziuoja paprastai tik paauksuotas tiaras, nors turi vieną tikrai auksinę, padovanotą dar Napoleono I Pijuszui VII; bet ji sveria 20 svarų ir sunku ją ilgai neszioti ant galvos. Todėl į naujai daromą deda mažiaus aukso, kad ne tiek svertų. Bus lengvius ir popieziui, ir aukautojų kiszemiams.

James E. Roderick,
Vyriausias perdėtinis angliakasyklių
kanceliarijos Harrisburg'e.

Per šito perdėtinio rupestį, baigiantės praeitiems metams, buvo išleistos įstatymų knygos, apimančios viską, kas priguli prie kasyklių ir dirbanczių jose žmonių. P. J. E. Roderick norėjo, kad svetimi darbininkai, kurie nemoka angliskai, turėtų suraszytus kiekviens savo kalboje visus įstatymus, iš kurių dasizintų, kokias tiesas turi darbininkas, kaip turi būti apsaugota jo gyvastis ir kitus kalnakasių reikalus. Tokiu būdu, tapo atspaudinti tie įstatymai septyniose kalbose: lietuviszkoje, rusiszkoje, lenkiszkoje, slovėniszkoje, vokiszkoje, italiszkoje ir vengriszkoje. Toki įstatymai iszties buvo reikalingi ir už tą darbą p. J. E. Roderick užsipelno pagyrimą.

Susirinkimai.

Union City, Conn. T. M. D. užsazkia susirinkimą ant 23 kovo, lietuviszkoje svetainėje. Užprasozme visus sąnarius su metine mokestim, o teipgi meilingai kvieciame visus lietuvius ir lietuvaiteis, kad ir ne prigulinczius į draugystę.

Sekret. *Fr. Lieponis.*

Nagrados 25 dol.

Tiem, kurie turi pirkę knygas Mokslas Maiziesziaus nog D. T. Baczkaucko rėdytojaus „Saulės“. Atsiazaukenti dėl nagrados teiksitis paaiszkinti, kiek mokėjot už tas knygas ir kaip jum prisiuntė per pacztą ar per expresą ir koks vardas

pravardė ant tų knygų iszduotojaus atsiazaukenti tautiečiai teiksitis aiszkiai paduoti savo adresą tai nebus man klapato apie prisiuntimą nagrados.

Willim Stanaitis, in care of
G. Z. Bellis, 528 W. Coalstr.
Shenandoah, Pa.

Kas prisiųs 25 centus!

Pacztu markėmis, aplaikys tuziną puikių popierų gromatoms raszyti su puikiomis kvietkomis, apskaitymais ir pavincziavonėmis. Kas atsiųs \$1,00, tas aplaikys 5 tuzinus virsz minėtų popierų.

Adresuokit teip:
W. Kudarauckas, & Co.
Box 234
Lawrence, Mass.

John P. Elkin,
Vyriausias prokuratorius Pensylvanijos valstijoje.

Tai yra paveikslas p. J. P. Elkin'o, vieno isz augszcziausių valdininkų Pensylvanijos valstijoje. Jis yra neturtingo farmerio sunus, dirbo isz pradzių fabrikoje, paskui buvo mokinioju, iszejo augsztesnį mokslą ir per jį dasigerbė į vyriausio prokuratoriaus vietą. Dabar jis pasidavė už kandidata ant Pensylvanijos gubernatoriaus. Lietuviams pridera pažinti, koks kandidatas, idant žinoti, už ką paduoti balsą.

LIETUVISZKA RESTAURACIJA

J. M. MEDELIO,

200 E. Centre str.

Shenandoah, Pa.

Atsimyk, Darbininke! Žinok, kad budamas Shenandoah'ryj, turi tikrą savo prietelį, kuris suteiks tav rodą visame ir suramįs varguose.

Mano namai — tai vienatinė vargšziui užeiga, kur po sunkaus darbo galima sudrutinti nuilsusias spēkas ir susiraminti varguose.

Telephonas atdaras No. 873

Lietuviu užeiga

Geriausė užeiga dėl lietuvių iš viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siunczių pinigų visas dalis svieta. Pardūdu laiva kortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliską rodą.

Todėl nepamirškite jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugiską rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir išgirst skambinant ant fortepiano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki.**

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
332 Catharine st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
449, 3-rd. Ave — Homestead, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

Už 3 mėnesių pasirenge išskeliauti,

Dėl tos priežasties noriu išparduoti sekanczių daktus: Kaip tai popieras gromatas raszyti su tauties raitis pavalkalais po 15c tuz teipgi parduodu klizgas (cuis) Vytauto, Gedemino, Dankanto, Rudirkos po \$1.25 Auszros Bromo už 150 \$1. Parduodu visus inrankius iszdirtbytetes rankspaudzius, (Rubber Stamp) d dume 3x4 drauge penki (5) frontai litaru ir visa medega prie to už \$35.00.

Turta geriausės masezinas gromatom drukuoti, Practical No. 3 prekė \$5 dabar už \$4.50; Practical No. 4 prekė \$6.50 dabar už \$6. New Simplex No 8 prekė \$10 dabar už \$9. American, prekė \$10 dabar už \$9.

Siunskite greitai kas kam naudinga iš aukszciau minetu daktu o gausite pigiau kaip kitur kas bus pirmenis tas gerenis,

W. J. PETKON,

303 N. Main st. Brockton, Mass

Lietuviu prietelis!

Mykolas Boruch,
Minersville, Pa.

Užlaiko mėsinyczią teipgi ir grosersztori.

Pardūdu laivakortes ant 5-kių geriausiu linijų ir siunczia pinigų į visas svieta dalis, reikale teipkitės pas savo prietelį.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant: Romatizmo,

Skasma Galvos,
Skasma strėnu,
Skasma kaulų,
Skasma sprando,
Ir Traukulio

Tai nuelkie in sveta, pas savo tautietį ir pareika lauk **ZMIJEI ZNIKŲ** kuris yra padirtas aptiekoje dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau kožname karte.

Jeigu sergi ant: Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerik **EGUTERRO** No 1. prigelbės kožname karte. Duodu paranką iszgydymo drugto, priepuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios kę Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirta isz visokių augalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27. (kaip tai sako syk po 27), ant svieta gereenės Trajankos nesiranda

Aptiekorius Dēdė Groblevskis jau dėl kožo zinomas, yra vienas garsingiausiu Aptiekorium tarp mūsų tautos czional Amerikoje. Teipgi yra dėl kožo zinoma, jog vienas geras aptiekorius žino ir ženklina daugiau kaip 10 daktarų, nezinę pagalboj susirgusios žmonijos. Dėlto jeigu kada jns Dievas teiktusi dellpetēt kokia liga, tai tuojaus nusidokite ani rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

LENGVUMA

Yra greitai apleistas jei tikras vaistas vartojama. Kožnas gali pasveikti ir pasilengvinti nuo kosulio, perszalimo plaucziu sagedimo vartojant

Severos Balsamas del plaucziu.

Visi sutinimai, iszputimai, skaudėjimo sunariuos ar raumenų, saugėlos ir t. t. yra greitai pageryta per

SEVEROS
St. Gothardo Aliejus,

greita ir pasekminga vietinė pagalba nuo visokių skaudėjimų.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūles yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Dudas ir Romanuskas!

Nauja Lietuvizska Karcziama N. W. Cor. S. 2nd ir Carpenter str. Philadelphia Pa.

Užlaikom ko puikiausius gerimus, szalta Alų, Dektine, Vyna, ir Havanos cigarus, prietam yra visoki užkandžiai ant stalo per visa diena. Kiekvienas užėjęs randa czia szirdinga priemima, todėl nepamirškite lietuviai atsilankyti.

Lietuviu užeiga pas L. FREEDMANA,

ant kampo Bainbridge ir S. 2nd Str. Philadelphia Pa.

Geriausė užeiga dėl lietuvių, isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrimus kaip tai alų, arielką ir vyną, podraug laikan visokius užkandžius ant stalo per visa diena. Prietam ant aukszto turiu gražu ruima del sveczyių per ką galima laiką linksmi ir spakainai praleisti. Teipgi kiekvienam duodu prieteliską rodą. Mano namas yra prikiensei papuosztos isz viso miesto todėl nepamirškite užeiti!

Gaspadorius G. W. Kownacki.

ŽINGEIDU IR AKYVA DĖL SVIETO.

OFFICE 256 Grand str. & 313 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tikrai vlenatinė gydykla ant užželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.

Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacijoje per laiszką adresavokit sziteip: The J. M. BRUNDA CO. Chemists Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Mes katik gavome szviezių pavasarinų czevėrykų vyrizskų, moterizskų ir vaikų, visi yra Juni jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Teipogi czevėrykus dirbame ir ant apstevelimo. Atelk jr pamėgink, o busi usganėdintas.

VIDURINIAI SKAUDEJIMAI.

Ar yra jūsų viduriai skaudami? Ar turite galvos ir kepenų skaudėjimą, smirdantį atsikvėpimą ir vėją pilvę? Ar yra jūsų apetitas blogas? Ar nejauciate sykais teip juog gyvenimas nėra mielas? Saugokitės, nes szitie symptomai ženklina blogus vidurius. Ką jus nuo to darote? Ar laukiate kol patys isz savės pasitaisys? Szitas meginimas yra blogas, nes užpavietrijimas ne yra juokai. Ar vartojate pavojingų arba ne kuriuos isz tų garsinamų patentavų vaistų? Pamislykite patys! Kaip gali kas užraszyti jums lekarstas nematęs jūsų. Prietam daugelis garsinamų gyduolių yra padarytos ypatų kuriuos vargiai ką žino apie tą lygą kurią sako iszgydyse.

Kas jums yra reikalinga tai gero daktaro rodos; tokio daktaro kuris specializškai vidurinių ligų gydymu užsiima. Tokiu vienatiniui yra **DAKTARAS LEONARD LANDES** ir jo OFFICE 134 E. 24 Str. NEW YORK N. Y., yra kasdien matomas iszgydymas yvairiausių vidurinių ligų.

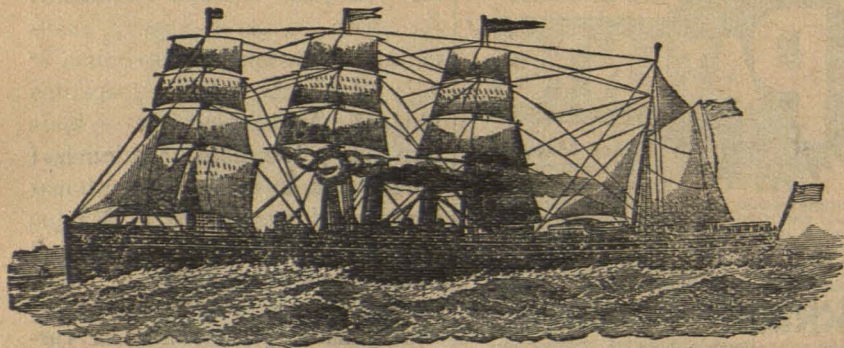
Jo gydymas yra locnas iszradymas ir nē vienam nevalia imitavoti. Yra tai greitas ir tikras gydymas. Jei užtad sergate kokia liga, galite eiti pas jį su tikra vilezia jog jis jus iszgydys. Viena ypata kurią **DAKTARAS LANDES** neseniai gydė raszo sziteip:

„Ant rytojaus po atsilankimo pas jumi, tas baisus skaudėjimas, kuris manę kankino per szeszis mėnesius visiszškai prasiszalino ir kasdien mano apetitas liko geresnis teip juog trumpame laike galėjau valgyti valgius katrie pirma butų man pridare daug skaudėjimo Dabar mano viduriai yra visiszškai sveiki, dabar asz esmiu linksmas kaip niekad nebuvau. Jūsų gydymas man per savo greitumą labai patiko“. Atsiszaukite szendien pas **DAKTARĄ LANDES** o rytoj jausite geriaus ir kožną sekanczią dieną jausite lengviaus, kol visi organai bus geriausiame stovije; gislos pilnos kraujo, jūsų veidas pilnas sveikatos. Atsiszaukite dabar. Jei negalite ateiti, raszykite savo kalboje. Jo rodą yra už dyką kožnam ir visiems. Raszykite arba ateikite.

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasiznoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. **WILKES-BARRE**

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siunciu pinigus į visas dalis svieto. Uztikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nušunciu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszečius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziiteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztornikų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorniką mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

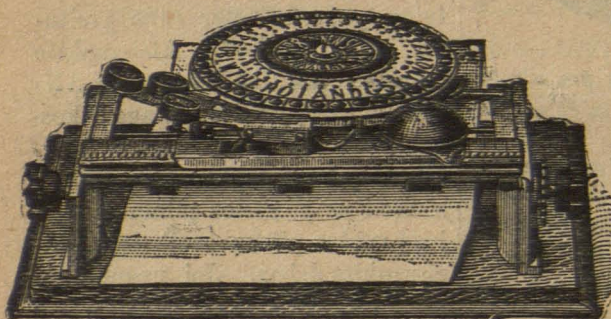
Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panasziooms ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu. nes skaudėjima greit apstabo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgios sirgimo Reumatizmu. Uztikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakanti laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

RASZOMA MASZINA (typewriter) privalo turėti kiekvienas žmogus ar privatnas ar kųpczius. nes laszkae parsezysztas su raszoma maszina graželi szrodo ir kiekvienas gali jį perskaityti. Mes turime raszomų maszinų visokių prekių, kaip tai: už \$1.00 už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.00, už \$10.00 ir orangesnių. Mes teipgi parduodame visokius ta-

vorus, angliazkas knygas ir lietuviszkas, lenkiszkas Biblijas ir Naujus Testamentus. Biblijų turime daugiau kaip szimta kalbų. Jeiku kas nori gaut katalogą ar atsakymą ant gromatos turi jdati uz 2c. stempą.

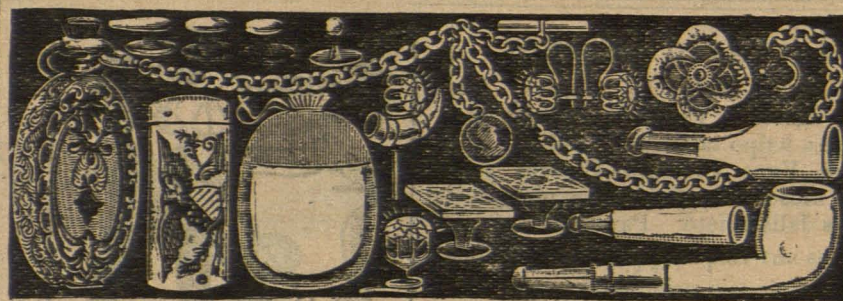
NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Winkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausia madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teipogi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

W. Matuseviczius.

Uzdėjan krantvę visokių tavorų kaip ant tai: marszkinų, kalnierų, naktaizų, petnesų, visokių skrybelių, pagal madą overkotų marszkinų ir dar kitokių daigtų. Teipogi laikau ir kriauciszka szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eitkit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DYKAI It puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekados negirdėta! Ateikit pažūrēt, pažinrėjims nieko nekasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan gerianej laikrodėj: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais paauksuotais luksztai, ausuke užsakomas ir austatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIA**, pilnu akmenų, R. K. garantuotas, nikelinuotais viduriais, iszdudame raszta **GVARANCIJA ANT 20 METU**; pagal iszveizda ir gerumą tokį laikrodėj viesdos gali lyginti prie \$40 **VERTES AUKSO LAIKRODELIO**. Visiems puikių laikrodėj mylėtojams mes duosime bėgyje 60 dienų puikius prezentus: 1 viena marių putų **CIGARNICZIA**, vertės 75c; 1 nikelinė briezūkas **DEZUTE**, 25c; 1 daili auksuota **DICKENS LENCINGELI** su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią auksuota **SAEUTE**, \$1.00; 1 viena porą puikių **AUSKARIU** daimantais sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPIRKA** isz sodintą brangakmeniais 40c; 1 porą paauksuotų kolionikų su parmuterio virszais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su parmuterine apaczia, 25c; 2 kalnieriams guzikų, parmuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią įkrutinę, su agutė su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėj ir 14 dovanų siuncziamė C. O. D. už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztais; siuntinį galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktų, engrazinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda **Expreso Offisas**, \$4.98 turi but prisiusti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikių lenktinį **PELII**: daktus mes pa-siuncziamė tada per paczta. užregistruvė savo kasztais. Jeigu pirksit ant syk laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszyk, ar aikrodėj ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko **Dickens lencingelio** mes pasiusime mote. riszka 50 colių auksuota **Ornette lencingėli**. Raszyk szdendien pakol iszpardavimas neiszsalbes. **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

PIGIAUSIAS PARDAVINYCZIUS
NAMAS SUV. VALST.

Musų pabr ko siekia yra apteikti žmo- nes reikalingiausia prekia. Nepirk nieko, pakol ne- persitikrinsi apie musų preklas, nes bereikalo isz- mesi pinigus. Apart muzikaliszkių instrumentų ir t. t. mes parduodame įvairiansias žaisles aikams, elektrinius naujumynus ir 1000 naudingiausių naminių daigtų už pigiausę prekę. Jei nebusit užganėdinti isz pirkinii, engrazinsime pinigus. Kiekvienas pirkėjas ganna puikias dovanas. Prie pirkinio už \$100 galite pasirinkti dovanų vertės 10c. perkant už \$10.00, dovanų gausite vertės \$100 ir t. t. Apart to, jeigu umai pirksite. nuleisime 10-tą procentą. Pareikalaukite umai katalogo. Jei nori kad namuose lutu linksma, nusipirk **HOME MUSIC BOX**, gerian-siss ir pigiausias naminis muzikaliskas instrumentas, nes duoda dangiau prim-numo negu už szimta dolerių vertės vargonai, ir prie jo nereikia jokio moselo, — jis pats grajina. Visi pirkėjai dziaugiasi tokį įgtję. Grajina envirszum 100 įvairių grajų, kaip tai parodo pridėtas prie kiekvieno instrumento laszkas, Szita instrumentą gali naudoti bažnycziose, mokyklose, giedojime ir kitose draugystėse dėl palydėtimo giesmių. Užpraszytam ant kokio pasiilinksinimo su szia muzika, prekė jos gali į vieną naktį sugrįžti. Grajina įvairius himnus, marszus, valcus, polkas, kadriilius, arijas, isz operų kaip ir naujausias dainas. Kožną isz jų galite atkartoti kiek tik norite. Tik \$600 dailioj skrynėlėje su muzika. Ant pareikalavimo tą instrumentą prisiuncziamė kožnam po aplaikymo \$100, likusi suma turi but iszmokėta po aplaikymui muzikės. Agentai daro ant to didelius pinigus. Prisiusk 2c, ant katalogo.

STANDARD MFG. CO. 29 Beekman st. Box 1179, N. Y. Dept. 97.

Puikiausias vaistas
Daktaro Glenno,
„Peace In the Family“.

Dėl seno skaudėjimo, nusibroz-dinimo, inkirtimų ir insipjovimo, teipgi nusideginimo ir nusiszutini-mo, nėra lygio vaisto. Yra isztiki-miauses vaistas tērp parduodanczių: Verkentiams vaikams nepamirsz- kite duoti o nustos. Iszdirbamas vien tiktai per M. Bevan, 23 Camb-ria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa. Bonkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo sztornikus. Didelis procentas dėl sztornikų mokant isz virszaus, tiktai Penn'a.

P. S. Esu pažystamas visoi apielinkėi ir turiu užsitikėjima. Reikala-vimus trumpam laike iszpildysiu.

AGENTAS

assekuravojimo **NAMŲ** ir visokių **DAIGTŲ** už ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Joe Harrio
HOTELIS

103 E. Main ir kampo Eno str.
Szaltas alus, skani arielka, cigarai pirmos kliaosas
Teipogi užkandžiai dovanai kas vakars.
Jonas Drapiwskis Bartenderis.